

Dünya

Ne Konuşuyor?

1 - 15 Temmuz 2024 | YIL: 3 / SAYI: 59

 Hibrit Savaşın
Geleceği

 Trump'a Suikast Girişimi:
ABD Demokrasisi İçin
Yeni Bir Sınav

 WRI Türkiye, Türkiye'nin İlk Bina
Dekarbonizasyon Yol Haritasının
Geliştirilmesine Öncülük Ediyor

YÖNETİCİ ÖZETİ

- Avrupa Birliği, 4 Temmuz 2024 tarihinden itibaren Çin'den ithal edilen **elektrikli araçlara** %21 **telafi edici vergi** uygulamaya başlamıştır. Bu karar, AB'nin Çinli araçlara yönelik **ticaret engellerini** artırdığını ve pazardaki etkisini güçlendirdiğini göstermektedir. Ayrıca AB, serbest ticaret anlaşması olmayan diğer ülkelerden gelen otomobillere uyguladığı %10 **ithalat vergisini** de kaldırmamıştır. Bu değişikliklerle birlikte AB, yerli üreticilerin satışlarını artırmayı ve yeşil dönüşümü **teşvik** etmeyi amaçlanmaktadır.
- Çin'in **yarı iletken** satışları Mayıs ayında %24,2 artış göstermiştir. Bu artış, Çin'in **çip işleme endüstrisindeki** güçlenmeyi ve kendi kendine yetebilme çabalarını göstermektedir. Küresel yarı iletken endüstrisi ise aynı dönemde %19,3'lük bir büyüme kaydederek **49,1 milyar dolara** ulaşmıştır. Amerika kıtası %43,6 artışla lider konumdayken, Avrupa'da yarı iletken satışları %9,6 oranında **düşmüştür**.
- NATO'nun gelecekte **hibrit savaş** kavramını savunma stratejisine entegre etmesi gerektiği vurgulanmıştır. Hibrit savaş, geleneksel ve düzensiz savaş yöntemlerinin karma kullanımını içerirken, NATO'nun bu tür tehditlere karşı daha **stratejik** ve **esnek** bir yaklaşım benimsemesi gerekmektedir. Rusya'nın Ukrayna'daki deneyimleri, hibrit çatışma taktiklerinin Avrupa geneline yayıldığını göstermektedir. Bu taktikler arasında **sabotaj**, kundaklama, siber saldırılar ve vekil güçlerin kullanımı bulunmaktadır. Benzer şekilde, Çin de **psikolojik**, siyasi ve yasal savaş alanlarında etkinliğini artırmak için karmaşık taktikler izlemektedir. **NATO'nun** bu yeni tehditlere karşı hazırlıklı olması ve savunma yeteneklerini güçlendirmesi gerekmektedir.
- Eski Başkan **Donald Trump**, seçim kampanyası sırasında **silahlı saldırıya** uğramıştır. Gerçekleşen saldırıda **bir kişi** hayatını kaybederken, **iki kişi** de ciddi şekilde yaralanmıştır. Bu olay, ABD'deki siyasi şiddetin giderek arttığını göstermektedir. Biden yönetimi, Trump'a yönelik güvenlik önlemlerini artırırken uzmanlar, **siyasi şiddetin** önlenmesi ve demokratik süreçlerin korunması için daha fazla çabanın gösterilmesi gerektiğini vurgulamıştır.

- FAO ve OECD'nin raporuna göre, son 20 yılda gelişmekte olan ekonomiler **küresel tarım** piyasalarında önemli bir rol oynamıştır. Gelecek on yılda Hindistan, Güneydoğu Asya ve Sahra Altı Afrika'nın tüketimdeki payı artacak, buna karşın Çin'in payı azalacaktır. Hindistan ve Güneydoğu Asya'daki **kentsel nüfus** ve refah düzeyi artışı, küresel tarım tüketiminde önemli bir artışa neden olacaktır. Tarım ve balıkçılık tüketimi yıllık %1,1 oranında artacak ve bu artışın çoğu düşük ve **orta gelirli** ülkelerde gerçekleşecektir. Ancak Afrika ve Asya'daki düşük verimlilik, teknolojik eksiklikler ve iklim koşulları, tarımsal üretimdeki eşitsizlikleri ve **gıda güvenliğini** olumsuz etkilemeye devam edecektir.
- McKinsey and Co.'nun araştırmasına göre, Amerikalı **elektrikli araç** sahiplerinin yaklaşık yarısı bir sonraki araç alımlarında içten yanmalı motorlu araçları tercih edecektir. Bu tercihin arkasında **yetersiz şarj altyapısı** ve **yüksek maliyet** gibi sebepler yatmaktadır. Haziran ayında yapılan ankete göre katılımcıların **%46'sı** elektrikli araç satın alma olasılıklarının düşük olduğunu belirtmiştir. Biden yönetiminin elektrikli araç **teşvik politikaları** tüketiciler üzerinde beklenen etkiyi oluşturamamıştır. Amerikalıların %58'i mevcut araçlarını daha uzun süre kullanmayı düşünürken, %44'ü elektrikli araç geçişini ertelemeyi düşünmektedir. Ayrıca elektrikli araçların **yaygınlaşması** için gerekli olan şarj altyapısının yavaş ilerlediği ifade edilmektedir.
- Çin'in **yapay zekâ**, biyoteknoloji, yarı iletken ve kuantum bilişim gibi stratejik teknoloji alanlarına yönelik yatırımları, uluslararası **güvenlik** ve **teknoloji transferi** açısından büyük endişelere yol açmaktadır. Çin'in bu yatırımlar ile askeri kapasitesini güçlendirerek uluslararası dengeleri değiştireceği düşünülmektedir. ABD, Almanya, Fransa, Birleşik Krallık ve Güney Kore gibi ülkelerin bu alanlara yaptığı **yatırımlar**, küresel **rekabeti** artırmaktadır. Uluslararası toplum, teknolojilerin gelişimini **denetleme** ve kontrol etme çabalarını artırmalıdır.

DÜNYA NE KONUŞUYOR?

1-15 Temmuz 2024

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

Bu Rapor, **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)** tarafından özel olarak hazırlanmıştır.

Bu yayının tüm hakları KOSAM'a aittir. KOSAM'ın izni olmadan yayının tümünün veya bir kısmının elektronik veya mekanik (fotokopi, kayıt ve bilgi depolama vd.) yollarla basımı, yayımı, çoğaltılması veya dağıtımı yapılamaz. Kaynak göstermek sureti ile alıntı yapılabilir. Bu yayındaki tüm fikirler tamamen derlenen enstitüler, yayınlayan yazarlara aittir ve KOSAM'ın yayın politikalarını yansıtmamaktadır.

COPYRIGHT © 2024

KOSAM - Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi

Akabe Mah. Alaaddin Kap Cd. No:130 D:H, 42020 Karatay / Konya TÜRKİYE

Tel: 0539 897 21 01

www.kosam.org

info@kosam.org

İçindekiler

A. EKONOMİ	1
1. Ticaret Sistemini Yeniden Yapılandırmak / Center for Strategic & International Studies (ABD)	1
2. Elcano Endeksi 2024: Küresel Ekonomik ve Siyasi Etkilerin Analizi / Elcano Royal Institute (İspanya)	2
3. Alman Otomotiv Sektörü / IFO Institute (Almanya)	4
4. BRICS'in Dönüşümü: Sembolik Güçten Finansal Bir Kutba / Valdai Discussion Club (Rusya)	5
5. AB İçin Çin Elektrikli Araç Vergisi: Yeni Bir Hareket Fırsatı / Institute for The World Economy (Almanya)	7
6. Çin'in Yarı İletken Satışları Mayıs Ayında %24,2 Arttı / Global Times (Çin)	8
7. Latin Amerika'nın 2024 Yılı Temel Ekonomik Trendleri / Indian Council of World Affairs (Hindistan)	10
8. Doğu Avrupa'da Ekonomik Canlanma / The Vienna Institute for International Economic Studies (Avusturya)	11
B. POLİTİKA	14
1. Ekvador'da Derinleşen Siyasi Kriz / Rosa Luxemburg Stiftung (Almanya)	14
2. Hibrit Savaşın Geleceği / Center for Strategic & International Studies (ABD)	16
3. SSCB'nin Yıkılışından Sonra Yükselen Çok Kutuplu Dünya / Valdai Discussion Club (Rusya)	18
4. Fransa'da Umut Verici Bir Sürpriz / Rosa Luxemburg Stiftung (Almanya)	20
5. Neden Tayvan Denizaltı Kablolarını Güvence Altına Almalı? / The Diplomat (ABD)	21
6. Avrupa Parlamentosu'ndaki Aşırı Sağ ve Avrupa Gündemi / Indian Council of World Affairs (Hindistan)	23
7. İran'ın Modern Q-Ship' / The Royal United Services Institute (Birleşik Krallık)	25
8. Trump'a Suikast Girişimi: ABD Demokrasisi İçin Yeni Bir Sınav / Council on Foreign Relations (ABD)	26

C. ÇEVRE	29
1. WRI Türkiye, Türkiye'nin İlk Bina Dekarbonizasyon Yol Haritasının Geliştirilmesine Öncülük Ediyor / World Resources Institute (ABD)	29
2. OECD-FAO Tarımsal Görünüm / Food and Agriculture Organization (İtalya)	30
3. Elektrikli Araç Teknolojileri: Yüksek Yoksulluk Oranıyla Mücadelede Yeni İmkanlar / The Center for American Progress (ABD)	31
4. Elektrikli Araç Sahipleri Normal Araçlara Dönmek İstiyor / The Heartland Institute (ABD)	33
D. SOSYAL	35
1. Sudan'daki Gıda Krizi / International Food Policy Research Institute (ABD)	35
E. TEKNOLOJİ	37
1. ABD ve Avrupa Çin Teknolojisine Yatırım Yapıyor / French Institute of International Relations (Fransa)	37
2. Avrupa Kendi Teknoloji Devlerini Üretebilir / Centre for European Policy Studies (Belçika)	39
3. Sivil Nükleer Sektörün Siber Güvenliği / Chatham House (Birleşik Krallık)	40
F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER	42

A. EKONOMİ

1. Ticaret Sistemini Yeniden Yapılandırmak / Center for Strategic & International Studies (ABD)

ABD'nin uyguladığı ticaret politikasının geleneksel serbest ticaretten uzaklaşması ve çok taraflı kurumlara olan güvenin erozyona uğraması tartışılmış ve bu değişimin "yeni normalin" eski düzenlere benzeyen bir hata olduğu ve son 75 yılın bir hatadan ibaret olduğu öne sürülmüştür. **Temel zorluk** sadece düşmanlar arasında değil dostlar arasında da **yıkılan güvenin yeniden nasıl tesis edileceğidir**. Bir nebze güven olmadan kurumlar inşa etmek ve kurallar üzerinde anlaşmak oldukça zordur.

ABD'nin mevcut kurallara ve kurumlara saygı gösterme konusunda öncülük etmesi gerekmektedir. Önceki yönetimlerde ABD, uluslararası ticaret kurallarına ve kurumlarına büyük önem verirken, Biden yönetimi bu tutumu terk etmiştir. Özellikle, Dünya Ticaret Örgütü'nde çelik ve alüminyum gibi konularda olumsuz panel kararlarına uymayı reddetmiş ve Çin'e yönelik bazı gümrük vergilerine de karşı çıkmıştır. Aynı şekilde, ABD-Meksika-Kanada Ticaret Anlaşması'nda otomobil menşe kurallarının yorumlanmasıyla ilgili bir panel kararını dikkate almayacağını açıklamıştır. Bu durum, ABD'nin uluslararası ticaret politikasında nasıl bir değişim gösterdiğini ve uluslararası ticaret sistemine olan yaklaşımının nasıl evrildiğini göstermektedir.

Yönetimin Mayıs ayında açıkladığı Çin'e yönelik ek gümrük vergileri, uluslararası ticarete yeni dinamikler oluşturacak tarım, madencilik ve inşaat makineleri gibi sektörlere ve Çin'den hammadde sağlayan (örneğin çelik) üçüncü ülkelere de benzer uygulamanın yapılması hususunu gündeme getirmiştir. Ancak, bu adımlar kuralların uygulanabilirliği konusundaki tartışmaları da yeniden alevlendirmiştir. Bazı hükümetler, mevcut ticaret kurallarının artık amacına uygun olmadığını öne sürerek bu duruma tepki göstermiş ve Çin'in karmaşık sübvansiyonlar ve haksız ticaret taktiklerine dikkat çekmiştir. Stratejik ve Uluslararası Çalışmalar Merkezi'nin önerdiği "iki yollu" DTÖ (Dünya Ticaret Örgütü) modeli, daha güçlü ticaret kuralları ve iddialı gündemlerin daha fazla büyüme ve istihdam sağlayabileceği teorisini desteklemektedir. Şu anda 91 ülkenin katıldığı e-ticaret konusundaki **Ortak Bildiri Girişimleri** (JSI), bu hedefe yönelik önemli bir adım olarak

değerlendirilmektedir. Ancak, JSI'ların geleceği ve ABD'nin liderlik rolü konusundaki belirsizlikler, uluslararası ticaretin geleceğini etkileyen önemli sorunlar arasında yer almaktadır.

Kaynak: Leungchopan

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/reconfiguring-trading-system>

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, E-Ticaret, Gümrük Vergisi, Ticaret.

2. Elcano Endeksi 2024: Küresel Ekonomik ve Siyasi Etkilerin Analizi / Elcano Royal Institute (İspanya)

Elcano Küresel Varlık Endeksi'nin 2024 baskısı, pandemi sonrası küreselleşmenin değişen dinamikleri ve küresel güç dengesindeki kaymaları gözler önüne sermektedir. Endeks, küresel büyümenin toparlandığını doğrularken, önceki yıllara göre farklı bir karakteristik ortaya koymaktadır. Pandemi sonrası dönemde ekonomik ve askeri boyutlar daha belirgin hale gelirken, yumuşak güç unsurları gerilemiş durumdadır. Özellikle Rusya, Çin ve Hindistan gibi büyük oyuncuların küresel varlıkları önemli ölçüde artarken, ABD ve Avrupa'nın varlığı azalmış görünmektedir. Bu durum, küresel güç merkezinin yeniden şekillenmekte olduğuna ve sürecin hızlandığına işaret etmektedir. Elcano Küresel Varlık Endeksi'nin 2024 baskısı, pandemi sonrası küreselleşmenin değişen dinamiklerini gözler önüne sermektedir. Endeks, küresel varlıkların toplam değerindeki büyümenin hız kazandığını ve 2023'te maksimum seviyeye ulaştığını teyit etmiştir.

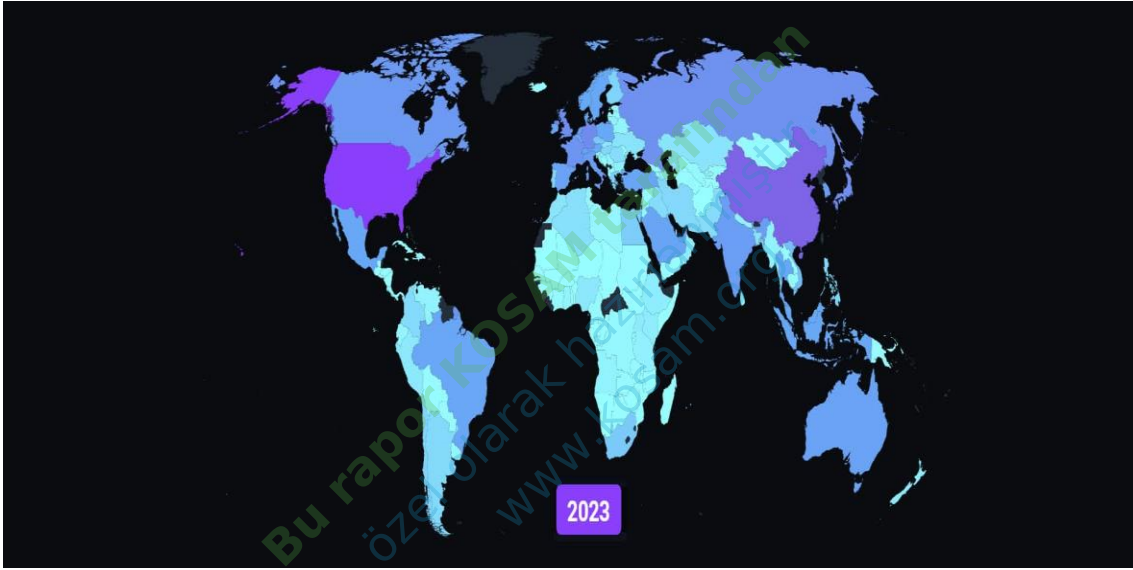
Endeks'te yer alan veriler, pandemi sonrası küreselleşme sürecinin önceki dönemlerden farklı bir karakteristik gösterdiğini ortaya koymaktadır. 1990'lı yılların sonundan bu yana, küreselleşme süreci ekonomik büyüme, uluslararası ilişkilerin sivilleşmesi ve bölgesel entegrasyon süreçleri gibi çeşitli aşamalardan geçmiştir. 2000'li yılların başları, özellikle Çin'in entegrasyonu ile ekonomik küreselleşmenin hızlandığı ve yumuşak güç unsurlarının büyüdüğü bir dönem olarak öne çıkmaktadır. Ancak 2010'lu yıllar, küresel ekonomik krizin etkisiyle özellikle Avrupa ülkelerinde küresel varlıkların azaldığı bir dönem olarak tanımlanabilir. Yine de yumuşak güç unsurlarının büyümesi devam etmiş ve küreselleşme sürecini desteklemiştir.

Bugün itibarıyla, pandemi öncesi dönemlere kıyasla yumuşak güç göstergeleri hâlâ düşük seviyelerde seyrederken, ekonomik ve askeri boyutlarda büyüme gözlemlenmektedir. Aslında **Rusya**, Ukrayna'da görevlendirdiği asker sayısı ve askeri varlığındaki önemli artış nedeniyle -Rusya şu anda sınırları dışında en fazla asker görevlendiren ülke konumunda- 2022 yılına kıyasla **küresel varlığını en fazla artıran ülke** konumundadır. Avrupa ülkeleri arasında İspanya, Norveç hariç tutulduğunda en fazla küresel varlığını artıran ülke olarak öne çıkmaktadır. İspanya'yı Hollanda ve Polonya takip etmektedir. Diğer yandan ABD, 2022 yılına kıyasla küresel varlığında en büyük düşüşü yaşayan ülke olarak belirtilmiştir. ABD'yi ise Japonya, Almanya, Birleşik Krallık ve Fransa izlemiştir.

Küresel Güney ve Küresel Kuzey arasındaki varlık farkı 1990'lardaki seviyelere yakın bir düzeyde devam etmektedir. Pandemi sonrası dönemde, özellikle enerji ve emtia fiyatlarındaki enflasyonist baskılar nedeniyle, Güney ülkelerinin ekonomik varlığı güçlenirken, Kuzey ülkelerinde varlık kayıpları gözlemlenmiştir. Ekonomik varlıkların gelişimi incelendiğinde, Kuzey Afrika ve Orta Doğu bölgesinin geçtiğimiz yıl ekonomik varlığını en fazla artıran bölge olduğu görülmektedir. Yatırım göstergelerinde ise **gelişmiş ülkeler önemli kayıplar** yaşamıştır; örneğin **ABD'de** %20,5, **İngiltere'de** %10,6, **Kanada'da** %9 ve **Almanya'da** %8,4 **düşüş** kaydedilmiştir. Askeri varlık açısından ise, 1990'ların başında başlayan askerden arındırma süreci 2010 yılında tersine dönmüş ve sonrasında Güney ülkeleri askeri varlıklarını artırmıştır. 2023 yılında Güney ve Kuzey ülkeleri arasındaki askeri varlık farkı minimal düzeydedir. Bu eğilimde Ukrayna'daki asker sayısındaki artış ve Asya-Pasifik bölgesindeki yeniden askerileşme süreci önemli rol

oyunmaktadır. Kuzey ülkeleri 2010 krizinden sonra büyümeye devam etmiştir ve Güney ile aralarındaki fark bugün 1990'dan daha fazladır.

İspanya, 13. sıradaki yerini koruyarak küresel mevcudiyetinde mutlak bir artış sağlayan az sayıdaki gelişmiş ekonomiden biridir. Ekonomik ve askeri boyutlarda Rusya, Çin ve Hindistan gibi ülkelerde belirgin bir artış yaşanmış, bu durum ABD ve önde gelen Avrupa ülkelerinde gerileme olarak kendini göstermiştir. Küresel Güney olarak adlandırılan ülkeler özellikle Çin, Hindistan, Rusya gibi Güneydoğu Asya ülkeleri ile enflasyonist bağlamda güçlenen birincil ihracatçı bölgelerin etkisiyle toplam varlıklarını artırmışlardır.

Kaynak: *Elcano*

Erişim: <https://www.realinstitutoelcano.org/en/analyses/a-new-era-in-globalisation-analysis-of-the-key-results-from-the-2024-edition-of-the-elcano-global-presence-index/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Ekonomi, Küreselleşme, Küresel Güney.

3. Alman Otomotiv Sektörü / IFO Institute (Almanya)

Almanya'da otomotiv sektöründeki iş ortamı haziran ayında bir önceki aya kıyasla kötüleşmeye başlamıştır. Ekonomik göstergelere göre **mayıs** ayında **-9,1** puan olan seviyeden **-9,3** puana **gerileme** yaşanmıştır. Şirketler mevcut durumdaki işlerinden bir önceki aya kıyasla daha memnun olurken, mevcut durum göstergesi **haziran** ayında

4,3'ten 3,3 puana yükselmiştir. Ancak, imalatçı ve tedarikçilerin önümüzdeki aylara ilişkin beklentileri daha fazla bulanıklaşmıştır. Gösterge, **mayıs** ayında **-13,8** puandan **-21,0** puana kadar gerilemiştir.

IFO Enstitüsü Uzmanı Wölfl, Alman otomotiv endüstrisinin dönüşümü için üreticilere ve özellikle tedarikçilere büyük görev düştüğünü dile getirmiştir. Ayrıca Wölfl, "Yeni rakipler ve daha fazla yazılım yoğunluğunun yanı sıra, müşteri gereksinimleri ve ürün yaşam döngüleri de değişiyor. Buna bir de AB ile Çin arasında cezai gümrük vergileri konusunda yaşanan anlaşmazlığın oluşturduğu belirsizlik ekleniyor. Bu durum IFO İş Anketi verilerine de yansımıştır" demiştir.

Erişim: <https://www.ifo.de/en/facts/2024-07-02/sentiment-german-automotive-industry-clouds-over-somewhat>

Anahtar Kelimeler: Almanya, Otomotiv, Sektör.

4. BRICS'in Dönüşümü: Sembolik Güçten Finansal Bir Kutba / Valdai Discussion Club (Rusya)

Rusya, 2024 yılı Ekim ayında Kazan'da **BRICS zirvesine ev sahipliği yapacaktır**. Rusya'da Hükümet, bakanlıklar ve STK'lar zirveye hazırlanmaktadır. BRICS'in sembolik değeri, 24 Şubat 2022'den hemen sonra birçok Batılı olmayan ülkenin BRICS'e katılmaya ilgi göstermesiyle daha da güçlenmiştir. Ancak BRICS'i küresel düzeyde daha gerçek ve etkin bir siyasi, ekonomik ve finansal güç haline getirmek için geliştirmek, tartışılmakta olan önemli bir konudur. BRICS'i Batı'daki G7 gibi diğer uluslararası forumlarla karşılaştırıldığında, henüz olgunlaşma sürecinde olan bir yapı olarak değerlendirilmektedir. Özellikle Yeni Kalkınma Bankası gibi finansal kurumlar aracılığıyla kendisini güçlendirmeye çalışması, BRICS'in sembolik bir güç olmaktan ziyade gerçek bir ekonomik ve finansal güce dönüşme yolunda önemli bir adımı temsil etmektedir.

BRICS'in geleceği için önemli bir stratejik hedef, küresel finans sisteminde doların hakimiyetini azaltma sürecinde nasıl bir rol üstleneceğidir. Bu, BRICS'in uluslararası ekonomi ve finans üzerindeki etkisini artırma ve küresel ekonomik güç dengelerinde daha belirgin bir konuma gelme çabalarının bir parçası olarak görülmektedir. Ancak,

BRICS'in bu hedeflere ulaşabilmesi için karşılaşacağı zorluklar da mevcuttur. Üye ülkeler arasındaki farklılıkların yönetilmesi, kurumların etkin bir şekilde işlemesi ve uluslararası toplumda kabul gören bir otorite kazanması gibi konular, BRICS'in gelecekteki başarıları için kritik önem taşımaktadır.

Siyasi alanda BRICS, üyeliğini genişletmek için büyük ölçekli ve iddialı bir program ortaya koymuştur. Ancak mali konularla ilgili olarak yapılan zirvede, BRICS üyesi ülkelerin maliye bakanlarına, BRICS üyeleri arasındaki ticarete ulusal para birimleriyle yapılan ödemelerin etkinliğini artırmak için çalışma talimatı verilmiştir. Bunun nedeni, BRICS ülkelerinin hiçbirinin kendi para birimleri üzerindeki tam egemenlik kontrolünden vazgeçmeye hazır olmamalarıdır. Buna ek olarak, AB'nin Avro'yu uygulamaya koyma deneyiminin de gösterdiği gibi, tek para biriminin istikrarlı ve etkili olabilmesi için katılımcı ülkelerin bütçe, vergi ve genel olarak mali sistemlerinin uyumlaştırılması gerekmektedir.

Kaynak: Alexei Danichev

Batı dışı dünyadaki **kilit finansal aktörlerden biri Çin**'dir ve Çin'in bu alandaki konumu birçok şeyi etkilemektedir. Bu nedenle, **Kuşak ve Yol projesi** kapsamında dijital yuanın ödemeler için kullanılması, önerilen bir seçenek olarak ön plana çıkmaktadır. Bu programın tüm girişimleri, tamamen Çin merkezli ve Çin'in yatırımlar üzerinde önemli bir kontrolü bulunduğu için, yuanın yeni bir rezerv para birimi olma yolunda

ilerlemesinde birçok risk bulunmaktadır. Bu riskler arasında, Çin'in negatif ticaret dengesi olan bir dizi büyük ortağıyla ilişkili sorunlar da bulunmaktadır. Dijital yuanın Kuşak ve Yol programı içinde test edilmesi, diğer BRICS ülkeleri için dijital para birimlerini geliştirme stratejilerinde umut vermektedir. Bu deneyim, BRICS ülkelerinin benzer teknolojilere yönelik stratejilerini şekillendirmede önemli bir rol oynayabilir. Ancak, dolardan arındırma tartışmaları şu anki aşamada bu tür önerilerin pratikte ne kadar uygulanabilir olduğunu gösterecektir. Rusya'da düzenlenecek olan BRICS zirvesi, bu konudaki ilk cevapları sunacak ve gelecekteki finansal entegrasyon çabalarının yönünü belirlemede kritik bir rol oynayacaktır.

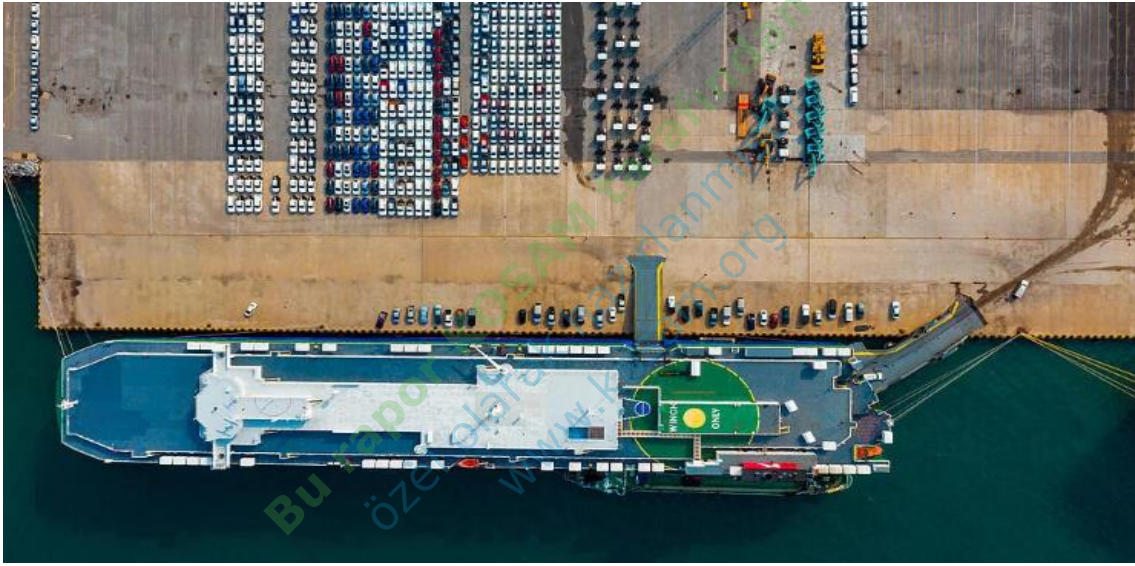
Erişim: <https://valdaiclub.com/a/highlights/transformation-of-brics-from-symbolic-power/>

Anahtar Kelimeler: BRICS, Çin, Kuşak ve Yol, Mali Politika.

5. AB İçin Çin Elektrikli Araç Vergisi: Yeni Bir Hareket Fırsatı / Institute for The World Economy (Almanya)

Avrupa Birliği, 4 Temmuz 2024 tarihinden itibaren Çin'den ithal edilen bataryalı elektrikli araçlara (BEV) ortalama %21 oranında **telafi edici vergi** uygulayacaktır. AB artık Çin BEV'lerine karşı yeni ticaret engelleri koyan son büyük pazardır. Çinli araçların ithalatı önemli ölçüde azalabilirken, elektrikli araç fiyatları üzerindeki uzun vadeli etkinin asgari düzeyde olması beklenmektedir. AB'nin diğer Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) üyelerine yönelik tarife politikalarında da yeni ayarlamalar yapması avantajlı olabilir. Kiel Dünya Ekonomisi Enstitüsü, Avusturya Ekonomik Araştırma Enstitüsü (WIFO) ve Avusturya Tedarik Zinciri İstihbarat Enstitüsü (ASCI), 4 Temmuz 2024 tarihinden itibaren uygulanacak telafi edici vergilerin Çin menşei **araç ithalatını %42 oranında azaltacağını** tahmin etmektedir. Bu düşüş, Avrupalı üreticilerin AB içindeki satışlarını artırmaya ve üçüncü ülkelere yapılan ithalatın artmasına neden olacaktır. Vergilerin araç fiyatları üzerinde uzun vadeli etkisi telafi edilebilir olacak, ancak kısa vadeli etkiler daha belirgin olacaktır. Kiel Enstitüsü Ticaret Politikası Araştırma Direktörü Julian Hinz, bu vergilerin AB otomobil endüstrisinde katma değeri %0,4 artırırken, Çin'de %0,6 oranında azaltacağını öngörmektedir.

Yeni kararlaştırılan telafi edici vergilerle birlikte AB, serbest ticaret anlaşması olmayan DTÖ üyesi ülkelerden gelen otomobillere uygulanan %10 ithalat vergisini sıfıra indirme kararı almamıştır. Bu durum, bataryalı elektrikli araçlara uygulanan vergilerin sıfıra indirilmesinin AB içinde fiyatları %0,8'e kadar düşürebileceğini göstermektedir. Çin'den yapılan ithalat yaklaşık %20 azalırken, üçüncü ülkelerden gelen ithalatın ise %1'in üzerinde artması beklenmektedir. Bu değişiklikler, AB refahını artırmakla kalmayıp, yeşil dönüşüm de daha adil ticaretten faydalanmasını sağlayacaktır. Gabriel Felbermayr'a göre, bu yaklaşım AB ticaret politikasının açık, sürdürülebilir ve iddialı olmasını vurgulayarak çok taraflı ticaret sistemini ve adil rekabeti desteklemeyi amaçlamaktadır.

Kaynak: AU USAnakul

Erişim: <https://www.ifw-kiel.de/publications/news/countervailing-duties-on-chinese-electric-vehicles/>

Anahtar Kelimeler: Elektrikli Araç, İthalat, Politika, Ticaret.

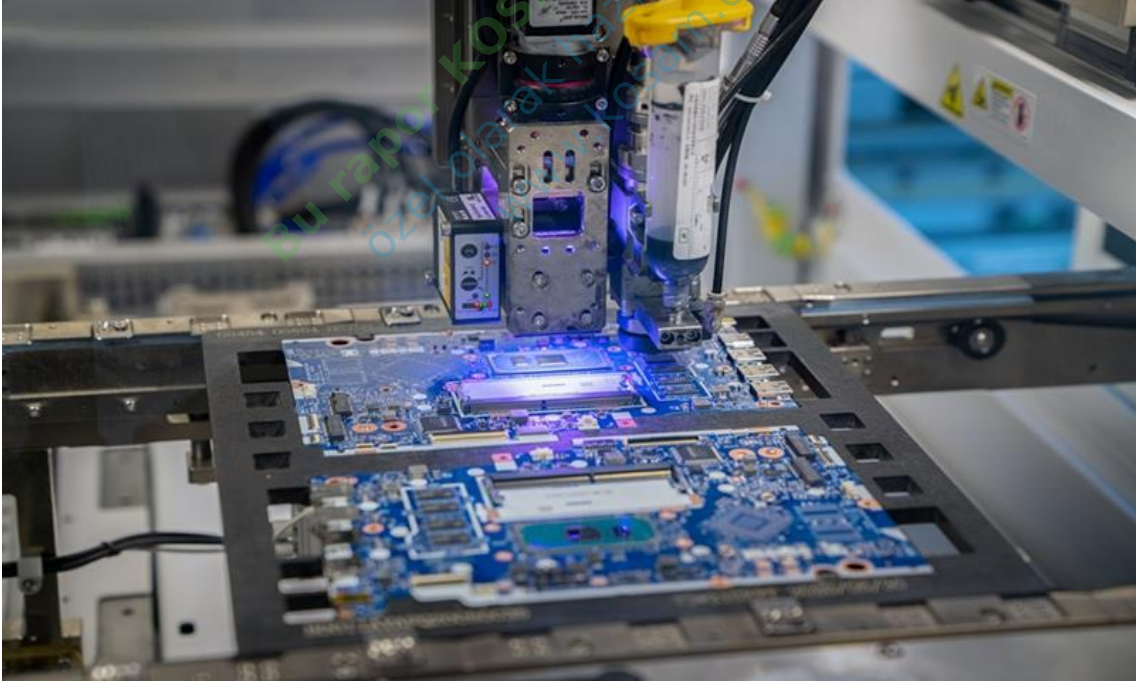
6. Çin'in Yarı İletken Satışları Mayıs Ayında %24,2 Arttı / Global Times (Çin)

ABD merkezli Semiconductor Industry Association (SIA) verilerine göre Çin'in yarı iletken satışları mayıs ayında yıllık bazda %24,2 artış göstermiştir. Çinli uzmanlar pazartesi günü yaptıkları açıklamada, Çin'in ülkedeki alt sektörden gelen büyük talebe dayalı olarak olgun bir çip işleme endüstrisi oluşturduğunu bir kez daha gösterdiğini söylemiştir.

Analistler, ABD'nin Çin'in çip sektörüne yönelik uyguladığı ve temel piyasa kurallarının ihlali anlamına gelen mantıksız baskının, Çin'in yarı iletken endüstrisinin kendi kendine yeterlilik kazanma ve küresel çip pazarına yeni bir ivme kazandırma çabasını rayından çıkarma girişiminde başarısız olacağını kaydetmiştir.

SIA'ya göre, küresel yarı iletken endüstrisi satışları mayıs ayında bir önceki yıla göre %19,3 artışla 49,1 milyar dolara ulaşmıştır. **Amerika kıtası** yıllık bazda **%43,6'lık** bir artış gösterirken **Çin ikinci sırada** yer almıştır. Ülkenin yarı iletken endüstrisi gelişmeye devam ederken, bazı Batılı ülkeler Çin'deki bu sektörlere yönelik baskılarını artırmıştır.

Reuters'in cuma günü yaptığı bildiriye göre Avrupa Komisyonu, Çin'in eski nesil bilgisayar çipleri üretimini arttırmasına ilişkin görüşlerini almak üzere bölgenin yarı iletken endüstrisini incelemeye başlamıştır. SIA'dan alınan veriler, mayıs ayında Çin'in çip satışlarındaki artışla karşılaştırıldığında, Avrupa'nın satışlarında bir önceki yıla göre %9,6 oranında bir düşüş yaşandığını göstermiştir.

Kaynak: VCG

Erişim: <https://www.globaltimes.cn/page/202407/1315634.shtml>

Anahtar Kelimeler: Çin, Çip, Endüstri.

7. Latin Amerika'nın 2024 Yılı Temel Ekonomik Trendleri / Indian Council of World Affairs (Hindistan)

Latin Amerika 2024 yılında, pandemi ve Ukrayna Krizi'nin neden olduğu dengesizlikleri düzeltme yolunda ılımlı ve istikrarlı bir ilerleme kaydetmiştir. Dünya Bankası ve ECLAC'a (Latin Amerika Ülkeleri Ekonomik Komisyonu) göre **Latin Amerika'nın** GSYH büyüme oranı bu yıl **%2,1**, Güney Amerika'nın **%1,6**, Orta Amerika ve Meksika'nın **%2,7** ve Karayipler'in **%2,8** seviyesinde olacağı tahmin etmektedir. Latin Amerika ekonomileri pandemi sırasında ortalama %6 ila %8 arasında bir daralma ve %9,2 ile %10,3 arasında bir işsizlik oranı yaşamıştır. Mevcut işsizlik oranı %3,6 seviyesinde seyrederken kısa vadede bu oranın düşeceği öngörülmektedir. Latin Amerika ülkelerinin enflasyonu ve kamu borcunu kontrol altında tutma gibi zorluklarla karşılaşabileceği belirtilmiştir. Ayrıca, artan faiz oranları ve değişken küresel piyasalar nedeniyle dış finansman temininde zorluklar ortaya çıkarken, Dünya genelinde artan jeopolitik gerilimler, dalgalanan emtia fiyatlarıyla birleşince birçok sorunu da beraberinde getirecektir.

Latin Amerika ekonomisi yavaş yavaş toparlanmaktadır. 2024 yılı ortalarında GSYH büyümesi emtia, imalat ve hizmet ihracatına bağlı olarak Brezilya, Meksika, Şili, Peru ve Kolombiya'nın liderliği iyileştirirken enflasyon düşmekte, istihdam ise artmaktadır. Karayipler'de Dominik Cumhuriyeti, Trinidad & Tobago ve Jamaika gibi ülkeler turizm sayesinde büyüme oranlarında artışa tanık olmuştur. Orta Amerika'da ise Kosta Rika, Honduras, El Salvador ve Panama gibi ülkeler, turizm ve imalat sektörlerine bağlı olarak büyüme kaydetmiştir.

2024 yılında Latin Amerika'daki ekonomik eğilimler istikrarlı enflasyon ve düşük faiz oranlarının perakende sektöründe büyümeye yol açtığını göstermektedir. Özellikle Brezilya, Şili, Paraguay, Kolombiya ve Meksika'da devam eden tüketici talebi, çevrimiçi satışlarla desteklenerek perakende satışlarda artışa neden olmuştur. Brezilya, Arjantin ve Meksika, çeşitli tarım ürünlerinin en büyük üreticileri arasında yer alırken, Şili, Kolombiya, Bolivya ve Peru, meyve ve kahve ihracatında paylarını artırmıştır. Dijitalleşme süreci, özellikle bankacılık, perakende ve e-ticaret sektörlerinde hız kazanmaktadır. Brezilya ve Meksika, teknoloji şirketleri ve dijital inovasyon merkezleri ile ekonomik büyümeye öncülük etmektedir.

Latin Amerika ekonomileriyle ilgili **en büyük endişe kaynağı** büyüyen mali açıklardır. Özellikle, en yüksek mali açığa sahip ülkelerden bazıları Brezilya, Bolivya, Meksika ve Guyana'dır. Uruguay, Paraguay, Peru, Venezuela ve Kolombiya gibi diğer ülkeler ise orta düzeyde mali açığa sahiptir. Dikkat çekici ve zorlu bir eğilim de Latin Amerika'nın demografik yapısının hızla değişmesi, doğurganlık oranlarının düşmesi ve ortalama yaşam süresinin yükselmesidir.

İklim değişikliğinin önümüzdeki on yıl içinde Latin Amerika GSYH'sinin tahmini %11'ine mal olması beklenmektedir. Şili ve Brezilya sırasıyla %7 ve %6'ya varan kayıplar yaşarken, Arjantin yaklaşık %2,1'lik bir kayıp yaşaması beklenmektedir. İlimli bir büyüme kaydeden bu ekonomiler, dış ekonomik koşullara, finans ve teknolojiye erişime bağlı olarak genişlemeye devam etmektedir. Ancak, hükümet kaynaklarını zorlayacak, çalışma çağındaki nüfusu etkileyecek demografik dengesizlikler, iklim değişikliği ile ilgili büyük yatırımlar gerektiren temiz enerji ve iklime dirençli kalkınma planlamaları endişe verici konular arasında yer almaktadır. Yine de bazı olumsuzluklara rağmen Latin Amerika ekonomileri genişlemeye devam edecek ve önümüzdeki yıllarda yenilenebilir enerji ve yeni yatırımlar, geleneksel ekonomik sektörlerle birlikte önemli bir rol oynayacaktır.

Erişim: https://www.icwa.in/show_content.php?lang=1&level=3&ls_id=11068&lid=7025#_edn1

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Enflasyon, Finans, GSYH.

8. Doğu Avrupa'da Ekonomik Canlanma / The Vienna Institute for International Economic Studies (Avusturya)

Uluslararası ortam karışık olsa da 2024 yılında Merkez, Doğu ve Güneydoğu Avrupa ülkelerinin birçoğunda ekonomik faaliyetlerin ivme kazanması muhtemeldir. Özellikle bölgenin AB üyeleri, Almanya'da devam eden ekonomik çöküş karşısında güçlü olduklarını kanıtlamaktadır. Büyük riskler devam etse de durum genel olarak iyiye işaret etmektedir. Ancak bölgenin AB üyeleri için durum, esas olarak Alman sanayisindeki derin kriz nedeniyle hala durgunluk içinde olan sanayi sektöründe oldukça farklıdır. Viyana Uluslararası Ekonomi Araştırmaları Enstitüsü (Wiiw) 2024 yılında bölgedeki AB üyeleri

için ortalama %2,6'lık bir büyüme öngörürken, bu rakamın 2025 yılında %3'e yükseleceğini tahmin etmektedir.

Slovenya, Çekya, Slovakya ve Macaristan'ın bu yıl ortalama %2,6 oranında büyüyeceği ve 2025 yılında ise büyüme oranlarını %3,1'e çıkaracağı öngörülmektedir. **Polonya, Doğu AB** üyeleri arasında hem bu yıl (%3,3) hem de gelecek yıl (%3,6) büyüme açısından **en önde** gelen ülkedir. Güneydoğu Avrupa'daki AB üyeleri Romanya (%3,0) ve Hırvatistan (%3,0) da 2024 yılında güçlü bir büyüme gösterecektir. Bu ülkelerdeki ekonomi, özellikle NextGenerationEU koronavirüs kurtarma fonundan gelen fonlar ve Hırvatistan örneğinde olduğu gibi gelişen turizm ile desteklenecektir. Batı Balkanlar'daki altı ekonomi bu yıl ortalama %3,2, **Türkiye** ise **%3,4** oranında **büyüyecektir**. Savaşın zarar gören Ukrayna'daki toparlanmanın bu yıl %2,7'lik büyüme ile zayıflayacağı öngörülmektedir.

Kaynak: *Emerging Europe*

Jeopolitik riskler, önümüzdeki dönemde öngörülen en büyük tehlikeler arasında yer almaktadır. Özellikle ABD başkanlık seçimlerinde Donald Trump'ın tekrar seçilmesi durumunda, ABD'nin Çin ve Avrupa ile olan ticari ilişkilerinde gerilimlerin artabileceği ve buna bağlı olarak küresel ekonomiye olumsuz etkileri olabileceği belirtilmiştir. Ukrayna ekonomisi, Rus füzelerinin enerji altyapısını hedef alması sonucu ciddi zararlar görmektedir. Bu durum, ülkedeki enerji arzının büyük ölçüde tahrip edilmesine ve bunun sonucunda düzenli elektrik kesintilerine neden olmaktadır. Bu enerji krizi, Ukrayna'nın

ekonomik toparlanmasını engelleyen önemli bir faktör haline gelmiştir. Ülkenin bu yıl GSYH'sinin %18'i oranında büyük bir bütçe açığı vereceği ve dış mali yardımların önemli bir kısmıyla karşılanması gerekeceği öngörülmektedir.

Rusya'nın ekonomisi büyümeye devam ederken, kapasitesinin sınırlarında faaliyet göstermektedir. Bahar Tahminleri ile karşılaştırıldığında Wiiw, 2024 yılı için ekonomik tahminini 0,4 puan artırarak %3,2'ye yükseltmiştir. Dolayısıyla büyümenin neredeyse geçen yılki kadar yüksek olması muhtemeldir (%3,6). ABD'nin üçüncü ülkelerdeki bankalara yaptırım uygulama olasılığı, özellikle **Rusya'nın** Batı yaptırımlarını aşmak için **Çin, Türkiye ve Birleşik Arap Emirlikleri** gibi ülkelerle **iş birliğini artırmasına** etki etmektedir. Bu durum, Rusya'nın Batı'dan yüksek teknoloji bileşenlerini tedarik etmesini pahalı ve zor hale getirecektir.

Erişim: <https://wiiw.ac.at/summer-forecast-growth-in-eastern-europe-gains-momentum-n-633.html>

Anahtar Kelimeler: Enerji Krizi, Küresel Ekonomi, Ticaret.

B. POLİTİKA

1. Ekvador'da Derinleşen Siyasi Kriz / Rosa Luxemburg Stiftung (Almanya)

2008 yılında Ekvador, yeni ve ilerici bir anayasayı oy çokluğuyla onayladığında uluslararası sol kesimin dikkatini çekmiştir. Ülke, doğanın hak sahibi olarak tanındığı, **buen vivir (iyi yaşam)** kavramını rehber ilke olarak belirlemiş ve yirmi birinci yüzyıl sosyalizminin bir öncüsü olmuştur. Ancak son yıllarda Ekvador, başarısızlıklar ve gerilemelerle mücadele etmektedir. Artan şiddet, güvensizlik ve nüfus göçü gibi sorunlar ülkeyi zor durumda bırakmaktadır. Rafael Correa'nın Devlet Başkanlığı dönemindeki on yılın ardından Ekvador'da sağ kesimin yavaş yavaş güçlenmesi karmaşık bir durumu yansıtmaktadır. Correa hükümeti iç tüketimi artırma, sosyal hizmetleri genişletme ve yoksulluğu azaltma gibi başarılar elde etmiştir.

Bu başarılar, petrol fiyatlarının ve diğer birincil ihracatın arttığı bir dönemde gerçekleşmiştir. Ancak, bu dönemdeki ekonomik büyüme ve refah artışı, ülkenin daha derin ekonomik ve sosyal sorunlarını çözmeye yönelik kamu politikalarıyla tam olarak desteklenmemiştir. Özellikle gelir eşitsizliği ve toprak dağılımı gibi temel sorunlar, belirgin bir iyileşme göstermemiştir. Gelir eşitsizliği düzeyi neredeyse sabit kalmış ve toprak dağılımının **Gini endeksi** artmıştır, bu da ülkedeki sosyal dengesizliklerin devam ettiğini göstermektedir. Rafael Correa, Ekvador'un içinde bulunduğu zorlu şartlardan ancak sahip olduğu doğal kaynakları kullanarak aşılabileceğine inanarak kamu yatırımlarını (yollar, limanlar, havaalanları, hidroelektrik santralleri) teşvik etmiş, petrol, madencilik ve tarım faaliyetlerindeki genişlemeyi desteklemiştir.

Yerli hareketi 2013 yılında 189 kişinin sabotaj ve terörizmle suçlandığını bildirirken, insan hakları örgütleri 200'den fazla kişinin suçlandığını belirtmiştir. Correa hükümeti, yolsuzlukla mücadelede uluslararası alanda destek kazanırken, iç politikada muhafazakâr görüşe dayalı otoriter eğilim sergilemiştir. Correa'nın yönetimi birçok kişi tarafından aydınlık ve karanlık yönleri olan bir hükümet olarak tanımlanmıştır. Diyalogu ve geniş siyasi katılımı teşvik etmek yerine, yakın işbirlikçilerinden Lenin Moreno'nun başkanlığını destekleyerek güç kazanmıştır. Moreno, oyların %51,16'sını alarak iktidara gelmiştir.

Ekvador'da, Lenin Moreno'nun başkanlığı döneminde sağın yeniden güç kazanması, başlangıçta Correa yanlısı siyasi kesimlerin desteğini almak için planlanan bir strateji olarak görülmüştür. Ancak bu strateji iç anlaşmazlıklar, ekonomik kriz ve güç dengesindeki değişim gibi faktörlerle başarısız olmuştur. Moreno yönetimi, IMF tarafından dayatılan neoliberal politikalara uyum sağlayarak büyük işletmeler lehine ekonomi politikalarını güçlendirmiştir. Pandemi sırasında dış borcun erken ödenmesi gibi adımlar da bu politikaların bir göstergesi olarak ortaya çıkmıştır.

Kaynak: IMAGO

Daniel Noboa iktidara gelirken, Ekvador'da artan siyasi kutuplaşma ve şiddet olaylarıyla baş etme sözü vermiştir. Noboa'nın başkanlığı döneminde **Ekvador**, cinayet oranlarının arttığı, savunmasız kadın ve çocuk sayısının hızla yükseldiği **Latin Amerika'nın en güvensiz ülkesi** olarak gösterilmiştir. Noboa, bu sorunlara karşı sert önlemler almış ve suç çetelerini terörist grubu olarak tanımlamıştır. Ekvador'daki solun çeşitli kesimleri, Şubat 2025'te yapılacak başkanlık seçimleri ve neoliberal gündemin derinleşmesiyle mevcut durumun daha da kötüleşmesini ve ülkenin içinden geçtiği çoklu krizleri durdurmak için geniş bir cephenin kurulması gerektiğine inanmaktadır. Ekvador'da Sol'un potansiyel olarak güçlenebileceği sektörler arasında çevreci ve sosyal hareketler öne çıkmaktadır. Örneğin, CONAIE gibi çevreci gruplar, çevresel adalet ve toplumsal talepler üzerinde birleşerek güçlü bir ittifak oluşturabilirler. Bu hareketler, doğal kaynakların korunması, çevresel sürdürülebilirlik ve yerel toplulukların haklarını

savunma konularında öncü bir rol oynamaktadırlar. Diğer potansiyel sektörler arasında işçi sendikaları ve sosyal güvenlik savunucuları yer almaktadır. Özellikle ekonomik kriz döneminde, işçi haklarının korunması ve sosyal güvenlik sisteminin güçlendirilmesi gibi konular toplumun geniş kesimlerinde destek bulacaktır.

Erişim: <https://www.rosalux.de/en/news/id/52273/ecuador-on-the-brink>

Anahtar Kelimeler: IMF, Neoliberal Politika, Siyasi, Sosyal Güvenlik.

2. Hibrit Savaşın Geleceği / Center for Strategic & International Studies (ABD)

NATO'nun gelecekte **hibrit savaş** kavramını benimsemesi ve bu kavramı caydırma ve savunma yöntemlerine entegre etmesi gerektiği vurgulanmıştır. Hibrit savaş, geleneksel ve düzensiz savaş yöntemlerinin karma bir kullanımudur ve NATO, bu tür tehditlere karşı daha stratejik bir yaklaşım geliştirmelidir. Bu yaklaşım, **NATO'nun esneklik ve kendi güçlü yönlerini kullanarak rakiplerini dezavantajlı duruma düşürmesine** dayanmaktadır. Günümüzde savaşın doğası evrim geçirirken, Batı'nın konvansiyonel ve gayri nizami savaş arasındaki ayrımı artık geçerliliğini yitirmiştir. Bu nedenle NATO, hibrit savaş kavramını savunma stratejisine entegre etmek zorundadır. Gelecekte şiddet içeren çatışmaların artması beklenirken büyük güçlerin doğrudan çatışmadan kaçınma arzusu, bu çatışmaların hibrit bir karakter kazanmasına yol açabilir. Bu sebeple NATO'nun hibrit savaşa karşı stratejik bir yaklaşım benimsemesi hayati önem taşımaktadır.

Rusya'nın hibrit savaş konseptinde sabotaj, kundaklama ve siber saldırılar yer almaktadır. NATO, Rusya'nın mevcut hibrit çatışma taktiklerinin oluşturduğu tehlikelerin farkında olup, Çekya, Estonya, Almanya, Letonya, Litvanya, Polonya ve Birleşik Krallık'taki hibrit faaliyetler konusunda uyarılarda bulunmuştur. Ukrayna'daki durum ne olursa olsun, Rusya'nın Batı'yı istikrarsızlaştırma çabaları devam edecektir. Bu çabalar, dost medya kuruluşlarını finanse etmek ve siyasi partileri yıkmak gibi yöntemlerle de kendini gösterebilir.

Suriye'deki iç savaş, Rus askeri desteği ve Suriyeli düzensizler ile ABD destekli yerel düzensizlerin çatıştığı hibrit bir çatışmaya dönüşmüştür. Hibrit çatışma, vekil güçler aracılığıyla inkâr edilebilirliği artırmak için dolaylı bir yaklaşım benimsemektedir. Otokratik güçler, çıkarlarını vekil güçler aracılığıyla ilerletmeyi tercih ederken, vekil savaşlar, büyük bir gücün sponsorluğunda gelişmiş askeri yeteneklerle daha kolay hibrit tehditler oluşturabilmektedir. Wagner Group gibi Rus özel askeri şirketleri, Kremlin'in yan kuruluşları olarak Suriye, Ukrayna ve Libya'da faaliyet göstermiştir. Özel askeri şirketlerin sicili karışık olsa da Rusya'nın bu şirketleri kullanmaya devam etmesi muhtemeldir. Vekalet savaşları, doğrudan temasın olmaması nedeniyle büyük devletler için cazip bir yöntemdir. Gelecekte, siber saldırılar ve insansız hava araçlarının kullanımı, vekil aktörlerin kullanımını genişletebilir.

Kaynak: Metamorworks

Çin, çatışmalara yönelik daha geleneksel olmayan yaklaşımlar benimseyerek “**üç savaş alanını**” (psikolojik, siyasi ve yasal savaş) kullanmaktadır. Çin, Birleşik Cephe departmanına yaptığı yatırımla diasporaların ve yabancı toplulukların davranışlarını ve söylemlerini kontrol ederken, denizaşırı bölgelerde etkisini artırmak için paravan örgütleri kullanmaktadır. Çin, denizcilik alanında bulanık taktikler ve yarı askeri güçler kullanarak nüfuzunu genişletmektedir. Bu durum, Çin'in hibrit savaş faaliyetlerinin Pasifik bölgesi, Orta Doğu ve muhtemelen Kuzey Kutbu'na kadar uzanabileceğini göstermektedir. NATO, Çin'in ve Rusya'nın hibrit çatışma taktiklerine karşı geniş kapsamlı bir hibrit çatışma tanımı benimsemiştir. Bu tanım, siyasi müdahale, sabotaj,

yıkıcılık ve kötü niyetli etki faaliyetlerini içermektedir. Rusya Batı'yı kışkırtmaya devam ettikçe ve Çin dünya çapında avantajlar elde etmeye çalıştıkça, NATO'nun bu tür hibrit tehditlere karşı dayanıklılığını artırması gerekecektir. 75. NATO zirvesi, hibrit savaşın belirsiz taktiklerine karşı ne kadar hazırlıklı olduğunu gösterecektir.

Erişim: <https://www.csis.org/analysis/future-hybrid-warfare>

Anahtar Kelimeler: Hibrit Savaş, Savunma, Yasal Savaş.

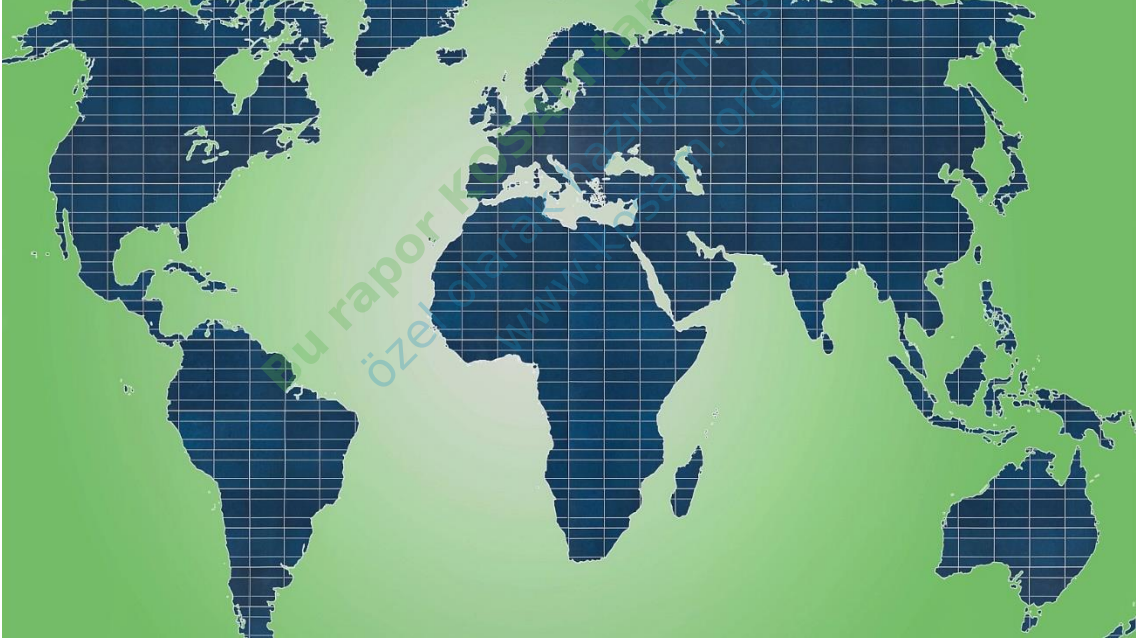
3. SSCB'nin Yıkılışından Sonra Yükselen Çok Kutuplu Dünya / Valdai Discussion Club (Rusya)

SSCB'nin yıkıldığı dönem, Batı kapitalizminin egemen çevrelerinde neoliberalizmin zaferle yükseldiği bir on yıl olarak kabul edilmektedir. Bu dönem aynı zamanda sömürgecilik karşıtı ulusal kurtuluş hareketlerinin ve Üçüncü Dünya rejimlerinin çöküşlerine tanıklık ettiği için büyük değişimlerin işaretçisidir. "Komünizmin" çöküşünden sonra, daha önce hiç olmadığı kadar yoğunlaşan mali sermaye, ekonomik ve siyasi güçte eşi görülmemiş bir artış yaşamıştır. Bu İmparatorluk, Soğuk Savaş'ın sona ermesinin ardından kurulan uluslararası kuruluşlar ve anlaşmalar aracılığıyla bir ekonomik "Yeni Dünya Düzeni" oluşturmuştur. Ancak bu süreç, mali sermayenin denetimden kaçmasını teşvik ederek 2008'den bu yana devam eden krizi derinleştirmiştir.

Huntington'ın teorileri, Batı'nın güç merkezindeki "Savaş Partisi" olarak tanımlanan kolektif bir stratejik düşünceyi öne çıkarmaktadır. Bu parti, demokratik emperyalizm savunucularını düşmanlaştırmak yerine, uluslararası ilişkilerde güçlü ve hegemonik bir rol oynamayı savunmaktadır. SSCB'nin dağılması, Yugoslavya'nın dağılması ve Körfez Savaşı gibi olayları hızla tetiklemiştir. Neo-Muhafazakâr düşünce ve Yeni ABD Yüzyılı Projesi gibi detaylandırmalar, Ortadoğu'daki savaşlar ve NATO'nun genişlemesi gibi olayları öngörerek ve yönlendirerek bu stratejiyi desteklemektedir. Trump döneminde Kuzey Kore krizi gibi olaylar, dünyayı nükleer silah kullanma olasılığına alıştırmak için kullanılmış ve Avrupa'da Fransa'nın bağımsızlığının azalması, ABD ve NATO'nun doğrudan etkisi altına girmesine yol açmıştır. Çin'deki devasa yatırımlar, düşük ücret ve

yüksek kâr arayışında olan Batı sermayesine bir çıkış noktası sağlamamıştır. Çin, kapitalist yatırımı kontrol etmeyi başararak büyümüş, ancak bu süreç eşitsizlikte dramatik bir artışı da beraberinde getirmiştir. Batı'nın Üçüncü Dünya'ya yaptığı yatırımlar ise karmaşık sonuçlar doğurmuştur. Şu anda Küresel Güney'de, Batı'nın hakimiyetini zayıflatan büyük ekonomik ve demografik güç odaklarının ortaya çıkışı gözlemlenmektedir.

Bugün ortaya çıkan Batı'ya alternatif bir kutup, küresel sorunlar üzerinde konuşmayı ve harekete geçmeyi vaat etmektedir. Bu alternatif vizyon; Orta Doğu gibi kriz bölgelerine müdahale etmeyi, çevre sorunlarına ve yeni teknolojilerin yönetimine odaklanmayı, devletler arası eşitsizliklerle mücadele etmeyi ve piyasa ekonomisini ekonomik planlama ile birleştiren bir yaklaşımı savunmaktadır. Bu olmadan ulusal, bölgesel veya küresel düzeyde herhangi bir sorunun üstesinden gelmek zor olacaktır.

Kaynak: *Valdai*

Erişim: <https://valdaiclub.com/a/highlights/from-the-fall-of-ussr-to-the-rise-of-a-multipolar/>

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Mali Sermaye, Neoliberalizm, Rejim.

4. Fransa'da Umut Verici Bir Sürpriz / Rosa Luxemburg Stiftung (Almanya)

7 Temmuz 2024 Pazar akşamı Paris'teki Place de la République bir kez daha yoğun bir kalabalıkla dolmuştur. Yeni sol ittifak Nouveau Front Populaire (NFP, Yeni Halk Cephesi) kazandığı 183 sandalye ile Fransız Ulusal Meclisi'nde sandalye sayısı bakımından en güçlü grup olmuştur. Seçilen 13 bağımsız "Divers Gauche" milletvekili de eklendiğinde, **sol blok** 196 milletvekiliyle **parlamentonun lideri** konumunda olacaktır. İkinci en büyük grup ise 163 milletvekiline sahip Emmanuel Macron'un çoğunluk grubu Ensemble'dir. Marine Le Pen ve Jordan Bardella liderliğindeki aşırı sağcı Rassemblement National (RN) 143 milletvekiliyle temsil edilecek ve Les Républicains (LR) ve Divers Droite'den 66 milletvekiline sahip sağcı burjuva bloğunun önünde üçüncü sırada yer alacaktır.

2022 yılında yapılan son parlamento seçimleriyle karşılaştırıldığında iki olgu gözlemlenmiştir. Macron'un cumhurbaşkanlığı kampı 245 sandalye ve 8 milyon oydan 163 sandalye ve 6,5 milyon oya düşmüştür. RN ise sandalye sayısını 89'dan 143'e çıkarmış ve oy oranını 3,5 milyondan 10 milyona yükseltmeyi başarmıştır. Mevcut Fransa Cumhurbaşkanı'nın siyasi kampı uzun vadede dağılırken, Rassemblement National yenilgisine rağmen güçlü kazanımlar elde etmeye devam etmektedir. İki yıl önce kurulan sol ittifak NUPES (Nouvelle union populaire écologique et sociale, Yeni Ekolojik ve Sosyal Halk Birliği), 2022'de ortak bir parlamento grubu üzerinde anlaşamamış ve şimdi Yeni Halk Cephesi'nde önde gelen sol siyasi partilerin ortak bir seçim ittifakı olarak bir araya gelmiştir. NUPES ve NFP gibi siyasi ittifaklar arasındaki karşılaştırmada, tüm ittifakların çeşitli kazançlar elde ettiği görülmektedir. Sol ittifakı olan NUPES, milletvekili sayısını artırarak güç kazanmış, özellikle La France Insoumise (LFI) ve Sosyalistler'in önemli artışlar kaydettiği görülmüştür. Yeşiller de milletvekili sayısını artırırken, Fransız Komünist Partisi (PCF) ise parlamentoda azalan tek parti olmuştur. Seçimde etkili olan faktörler arasında, yüksek seçmen katılımı ve cumhuriyetçi güçlerin stratejik geri çekilmeleri önemli rol oynamıştır. Bu stratejiler, RN'nin ve diğer aşırı sağ güçlerin yükselişini sınırlamaya yönelik geliştirilmiştir.

Gelecekte Ulusal Meclis'in yapısı ve bununla birlikte Yeni Halk Cephesi'nin geleceği sorusu açık kalmaya devam etmektedir. La France Insoumise gibi sol partiler, NFP'nin zaferini tanımayı reddederek, kendi politik programlarını ve reform taleplerini vurgulamaktadır. Ancak Ensemble ve aşırı sağ gibi diğer güçler, bir güvensizlik oylaması

üzerinde anlaşabilecekleri için olası yeni bir sol hükümet kırılğan olabilir. Bu süreçte, Fransa'nın siyasi belirsizlik ve istikrarsızlık yaşayabileceği, La France Insoumise'nin sendikalar ve sivil toplum aracılığıyla toplumsal baskıyı sürdürerek politik çözümler arayacağı öngörülmektedir. Gelecekteki gelişmeler, ülkenin siyasi manzarasını şekillendirecek ve reformların gerçekleşme olasılığını belirleyecektir.

Kaynak: IMAGO

Erişim: <https://www.rosalux.de/en/news/id/52292/a-hopeful-surprise-in-france>

Anahtar Kelimeler: Fransa, Parlamento, Siyaset.

5. Neden Tayvan Denizaltı Kablolarını Güvence Altına Almalı? / The Diplomat (ABD)

Tayvan'ın küresel ekonomik profili her geçen ay yükselmektedir. **Nvidia** gibi şirketler, Tayvan'daki yarı iletken üreticisi TSMC'nin sağladığı altyapı ve iş birlikleri sayesinde büyüebilmektedir. Bu durum, Tayvan'ın ekonomik ekosisteminin ne kadar kritik olduğunu ve global teknoloji piyasasında vazgeçilmez bir rol oynadığını göstermektedir. Ancak bu ekonomik yükselişin yanında, jeopolitik riskler de artmaktadır. Çin'in askeri tatbikatlarının yanı sıra, deniz ve hava faaliyetleri Tayvan için doğrudan bir tehdit oluşturmaktadır. Bu durum, özellikle denizaltı kabloları gibi kritik altyapının güvenliği

üzerindeki potansiyel tehditleri vurgulamaktadır. Çin'in "gri bölge" taktikleri aracılığıyla sivil ve askeri hedeflere yönelik sürdürdüğü tehdit, Tayvan için denizaltı kablo güvenliğinin stratejik bir öncelik haline gelmesini sağlamaktadır. Çünkü bu kabloların sabotaj veya kesintiye uğraması, Tayvan'ın ekonomik ve teknolojik bağlantısını derinden etkileyebilir, hatta uluslararası ticaret ve iletişimde büyük aksamalara neden olabilir.

Şubat 2023'te, görünüşte Tayvan'ın Matsu adası yakınlarında avlanan bir Çin gemisi, bu adayı ana adaya bağlayan iki kablodan birini koparmış ve altı gün sonra da ikinci bir Çin gemisi diğer kabloyu kesmiştir. Tayvan'ın yaptığı uluslararası işlerin büyük çoğunluğu, adayı Pasifik Kıyıları ve dünyanın dört bir yanındaki ortaklarla bağlayan 14 denizaltı fiber optik internet kablolarına bağlanmaktadır. Meta ve Google gibi Amerikan firmaları veri dünyasını birbirine bağlamak için denizaltı kablolarını kullanmaktadır. Bu yılın mart ayında Google, Tayvan, Filipinler ve Guam'ı birbirine bağlayacak bir denizaltı kablosu inşa etmeye başlamıştır.

Kaynak: Devos Max

Tayvan hükümeti, adanın ihtiyaç duyduğu hız, güvenilirlik ve kapasiteyi sağlamak için kablo güvenliğinde daha güçlü bir rol oynamayı düşünmelidir. İlk adım denizaltı kablolarının statüsünü "kritik altyapı" statüsüne yükseltmektir. Böyle bir yükseltme, kabloları güvende tutmak ve veri akışını sağlamak için özel finansman ve kaynakların önünü açacaktır. Şu anda Tayvan onarım için uluslararası üçüncü taraflara güvenmek

zorundadır. Dünyada tüm denizleri dolaşan 500'den fazla kabloya hizmet verebilecek sadece 22 kablo gemisi olduğu için gecikmeler neredeyse kaçınılmaz hale gelmiştir. Önerilen Çok Rollü Okyanus Gözetleme Gemisi (MROSS) gibi özel gemi satın alma fikri, Tayvan'ın denizaltı altyapısını koruma stratejilerini güçlendirmek için önemli bir seçenek olacaktır.

Erişim: <https://thedi diplomat.com/2024/07/why-taiwan-needs-to-secure-its-undersea-cables>

Anahtar Kelimeler: Altyapı, Denizaltı Kabloları, Güvenlik, Jeopolitik Risk, Tayvan.

6. Avrupa Parlamentosu'ndaki Aşırı Sağ ve Avrupa Gündemi / Indian Council of World Affairs (Hindistan)

Kısa bir süre önce tamamlanan Avrupa Parlamentosu (AP) seçimlerinde aşırı sağ partiler oy oranı ve sandalye sayısında önemli kazanımlar elde etmiştir. Almanya ve Fransa'da aşırı sağ partiler ana akım liberal, sosyalist ve merkez partileri sarsarken, İtalya'da **Georgia Meloni'nin İtalya'nın Kardeşleri** 24 sandalye ile en büyük parti olmuş ve hem iç siyasette hem de AB siyasetinde konumunu önemli ölçüde güçlendirmiştir. Almanya'da aşırı sağcı ve radikal **Almanya için Alternatif Partisi** (AFD), Çin adına casusluk yaptığı, Rusya ile yakın ilişkilere sahip olduğu ve Hitler'in Waffen-SS'sine sempati duyduğu gibi bir dizi skandalla sarsılmasına rağmen Avrupa Parlamentosu seçimlerinde ikinci (%16 oy ve 15 sandalye ile) olurken, Şansölye Olaf Scholz'un **Sosyal Demokrat Partisi** (SPD) üçüncü olmuştur.

Aşırı sağcı siyasi partiler, Avrupa siyasi sahnesinde giderek daha etkili hale gelirken, birçok ülkede ana akıma doğru kaymalar gözlemlenmektedir. Avrupa'da aşırı sağın yükselişi, uzun bir süre göz ardı edilmiş olan milliyetçilik, otoriterlik ve dışlama politikaları gibi fikirlerin yeniden ortaya çıkmasına da yol açmaktadır. Avrupa'da aşırı sağ siyasi partiler, Avrupa Parlamentosu'nda önemli bir güç haline gelirken, genellikle iki ana grup altında örgütlenmektedir: Muhafazakâr ve Reformistler (ECR) ile Kimlik ve Demokrasi (ID). Bu gruplar, çoğunlukla **göçmen karşıtlığı**, **milliyetçilik** ve **otoriter politikalar** gibi ortak temalar etrafında birleşirken, ancak belirli konularda farklılıklar göstermektedirler.

Meloni'nin Kardeşleri, Polonya'dan Hukuk ve Adalet Partisi gibi partilerin yanı sıra İsveç, Almanya ve Finlandiya gibi ülkelerden sağcı ve muhafazakâr partileri kapsamaktadır. ECR, Avrupa Parlamentosu'nda önemli bir grup olarak yer almakta ve politik çizgileri genellikle ana akım sağ partilerle benzerlik göstermektedir. ID grubu ise daha radikal ve aşırı sağcı partilerden oluşmaktadır. Bu grup içinde Fransa'dan Ulusal Cephe, İtalya'dan Lega, Avusturya'dan Özgürlük Partisi gibi partiler bulunmaktadır. ID, Avrupa Parlamentosu'ndaki en büyük beşinci grup olarak etkili bir şekilde temsil edilmekte ve genellikle aşırı tutumlarıyla tanınmaktadır.

ID grubu, özellikle sert Avrupa şüpheciliği, göç konusundaki katı tutumları ve iklim değişikliğiyle ilgili geciktirici politikalarıyla tanınmaktadır. Göç konusunda, sınırların güçlendirilmesi ve göçmen akışının kontrol altına alınması gibi taleplerde bulunmaktadır. Ayrıca, iklim değişikliği konusunda AB'nin daha az katı ve yerelleştirilmiş politikaları savunurken, Yeşil Anlaşma gibi iddialı hedeflerin zaman içinde ulaşılamaz olduğunu söylemektedirler.

Sağ kanat Avrupa siyaseti, özellikle ECR ve ID gibi gruplar arasında dış politika konularında belirgin bölünmelere işaret etmektedir. ECR grubu, genişlemeyi Avrupa'nın istikrarı ve refahı için önemli bir araç olarak görürken, Ukrayna ve Moldova gibi ülkelerin AB'ye katılımını desteklemektedir. Bu grup, özellikle Ukrayna krizi gibi jeostratejik konularda sert bir tutum sergileyerek, Rusya'ya karşı güçlü bir karşıtlık göstermektedir.

Diğer yandan ID grubu, AB'nin genişlemesine ve merkezîyetçi politikalara şiddetle karşı çıkmakta ve Avrupa şüpheciliğini güçlü bir şekilde temsil etmektedir. Rusya ile ilişkiler konusunda ise grup içinde farklı sesler bulunmakta; bazı üyeler Rusya ile yakın ilişki içinde oldukları için eleştirilmektedir. Jeostratejik konularda, ID grubu Ukrayna'nın egemenliğini desteklerken, Rusya'ya karşı daha yumuşak bir tutum izleyebilir. Aşırı sağın bölünmüş olduğu ideolojik yapıları, Avrupa Parlamentosu'nda etkili bir süper grup oluşturmalarını engellemektedir.

Erişim: https://www.icwa.in/show_content.php?lang=1&level=1&ls_id=11074&lid=702
[6](#)

Anahtar Kelimeler: Avrupa Parlamentosu, Milliyetçilik, Politika.

7. İran'ın Modern Q-Ship' / The Royal United Services Institute (Birleşik Krallık)

Ocak 2024'te İran, 2023 yılı mart ayında satın aldığı konteyner gemisi Shahid Mahdavi'nin güvertesinden balistik füze fırlatma testini başarıyla tamamlamıştır. Kullanılan füze çeşidinin 200-500 km menzile sahip Fateh-110 olduğu ve geminin güvertesinde bulunan konteynere yerleştirilmiş sistemden ateşlendiği belirtilmiştir. Bu gemi ile İslam Devrim Muhafızları Donanması'nın (IRGCN) deniz saldırı kabiliyetinde önemli bir artış kaydedilmiştir. İran'ın Fateh füzelerini Shahid Mahdavi'ye konuşlandırması, İran'ın bölgesel rakiplerini hava savunma stratejilerini gözden geçirmeye zorlayacaktır. İran'ın geliştirdiği yeni geminin, rakiplerine ek savunma maliyetleri yükleyeceği ve **bölgesel güvenlik denklemlerini değiştireceği** söylenmektedir.

İran'ın sahip olduğu Shahid Mahdavi gemisi konteyner gemilerinin daha dayanıklı ve kullanışlı olduğunu göstermiştir. Örneğin; 1987'de Bridgeton'un (tanker) bir deniz mayınına çarptığı olayda görülmüş, mayına çarpmasına rağmen yola devam edebilen Bridgeton tankeri, konteyner gemi türlerinin savaş gemilerine kıyasla hasara karşı daha dayanıklı olduğu ortaya çıkarmıştır. Bu durum, füze sistemli konteyner gemisine sahip İran'ı düşmanlarına karşı avantajlı konuma getirmektedir.

Kaynak: RUSI

Benzer şekilde, geçtiğimiz birkaç ay içinde Kızıldeniz'deki kargo gemileri gemi savar balistik füzeleri tarafından (ASBM) birçok kez saldırıya uğramıştır. M/V Gibraltar Eagle ve

M/V Huang Pu gibi birkaç gemi, 2022’de Moskova’yı batıran Neptün füzelerinin yaklaşık dört katı büyüklüğünde olan ASBM’lerden isabet almış ancak yollarına devam edebilmiştir. 1990’larda ABD, Arsenal Ship konsepti ile çok sayıda füze silosuna sahip bir gemi inşa etmeyi araştırmış ve her bir geminin 500 milyon ila 800 milyon dolara mal olacağı öngörülmüştür.

İran’ın Shahid Mahdavi üzerinde yapacağı askeri güncellemeler, geminin operasyonel etkinliğini artırırken, maliyetler üzerinde de olumlu bir etki yapabilir. Özellikle ticari bir geminin askeri gerekliliklere uygun hale getirilmesi, özel olarak inşa edilmiş bir askeri gemiye göre genellikle daha ekonomiktir. Bu durum, İran’ın savunma yeteneklerini artırırken operasyonel maliyetlerini de kontrol altında tutmasına yardımcı olacaktır.

Erişim: <https://www.rusi.org/explore-our-research/publications/commentary/irans-modern-q-ship-threat-new-quarters>

Anahtar Kelimeler: Deniz Gücü, Güvenlik, Savunma.

8. Trump’a Suikast Girişimi: ABD Demokrasisi İçin Yeni Bir Sınav / Council on Foreign Relations (ABD)

Eski Başkan Donald Trump, seçim kampanyasında konuşma yaptığı sırada **silahlı saldırıya uğramış**, izleyicilerden biri hayatını kaybederken iki kişi de ciddi şekilde yaralanmıştır. Yetkililerin, ülkede oluşabilecek şiddet olaylarına karşı daha fazla önlem alması gerekecektir. Başkan Joe Biden, Trump’ın etrafındaki güvenlik önlemlerinin arttırıldığını ve Cumhuriyetçi kongre için protokollerin tekrar gözden geçirildiğini duyurması, memnun edici bir adım olarak değerlendirilmiştir. Savunmada yaşanan boşlukların doldurulmasını için koordinasyonun geliştirilmesi gerekmektedir. Ancak en önemlisi, her iki büyük siyasi parti politikacılarının, Amerikalıları bölmeye devam eden bir dil yerine daha üretken ve birleştirici bir siyasi retorik benimsemeleri gerekmektedir.

Saldırı, siyasi rakiplerini seçim sandığı yerine şiddet yoluyla susturmaya çalışan siyasi aşırılık yanlılarının süregelen eğilimini devam ettirmektedir. Ancak bu olay, ABD seçim döngüsünde siyasi şiddete yönelik ilk hamle değildir. Başkan Biden’ın saldırıyı “iğrenç” olarak nitelendirmesi ve Trump’a olan desteğini ifade eden ilk tepkisi cesaret verici

olmuştur. Eski Başkan Barack Obama ve Başkan Yardımcısı Kamala Harris gibi diğer önde gelen Demokratların yanı sıra, eski Başkan George W. Bush ve Senato Azınlık Lideri Mitch McConnell gibi daha önde gelen Cumhuriyetçilerin açıklamaları da aynı şekilde cesaret vermiştir. Ancak siyasi şiddet ABD’de çoktan normalleştirilmiştir. Örneğin bu olaya verilen tepki, pek çok sağcı siyasi figürün 6 Ocak’ta ABD Kongre Binası’na düzenlenen terör saldırısına verdiği tepkiyle büyük bir tezat oluşturmaktadır. 6 Ocak’ta düzenlenen saldırıda, görevdeki bir başkan yardımcısına suikast düzenlenmesi çağrısı yapılmış, saldırının ardından failer “**siyasi mahkumlar**”, “**şehitler**”, “**kahramanlar**” ve “**savaşçılar**” olarak nitelendirilmiştir.

Kaynak: Gene J. Puskar

ABD’deki siyasi şiddet ortamı, diğer demokratik ülkelerde görülen benzer olaylarla karşılaştırıldığında, **küresel demokrasi normlarına ciddi bir tehdit oluşturmaktadır**. Müttefik ülkelerin, özellikle İngiltere ve Japonya gibi son yıllarda yüksek profilli suikastlara maruz kalan ülkelerin, ABD’deki durumu dehşetle izleyip kınamaları, demokrasilerin kırılganlığını vurgulamaktadır. Bu tür saldırılar, diğer ülkelerdeki aşırılık yanlılarını cesaretlendirirken, bu da küresel siyasi istikrara yönelik ciddi bir tehdit oluşturmaktadır. Ayrıca, bu suikast girişimi, ABD’nin iç ve dış düşmanları için bir fırsat oluşturmaktadır. Rusya’nın dezenformasyon çabaları ve Çin ile İran’ın bu durumu memnuniyetle karşılayacak olması, ABD’nin küresel liderlik rolünü zayıflatabilir. Bu olay,

Amerikan demokrasisinin dayanıklılığını ve dünya sahnesindeki etkisini test eden bir döneme işaret ederken politikacılar ve toplum liderleri, bu tür şiddet olaylarını önlemek ve demokrasiyi korumak için daha fazla çaba göstermelidir.

Erişim: <https://www.cfr.org/expert-brief/trump-assassination-attempt-poses-new-test-us-democracy>

Anahtar Kelimeler: Güvenlik, Seçim, Siyasi Şiddet, Suikast, Trump.

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

C. ÇEVRE

1. WRI Türkiye, Türkiye'nin İlk Bina Dekarbonizasyon Yol Haritasının Geliştirilmesine Öncülük Ediyor / World Resources Institute (ABD)

Dünya'nın hızla kentleşmesi ve teknolojik ilerlemeler nedeniyle doğal kaynaklara ve enerjiye olan talep giderek artmaktadır. Bina ve inşaat sektörünün arzu edilen sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşabilmesi için enerji ihtiyacını fosil yakıtlar yerine yenilenebilir kaynaklardan karşılanması, bina stokunun kapsamlı bir şekilde planlanması ve oluşturulması gerekmektedir. Türkiye'de toplam enerji tüketiminin %32'sinden ve sera gazı emisyonlarının %30'undan sorumlu olan bina sektörü, 2053 net sıfır emisyon hedeflerine ulaşmak için kritik bir bileşen. Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, bina sektöründeki yenilikçi çabaları desteklemek amacıyla Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) ve Küresel Çevre Fonu tarafından desteklenen Sıfır Karbon Bina Hızlandırıcısı'nın (ZCBA) ana yararlanıcısı olmuştur. Proje kapsamında Türkiye'deki bina sektörünün karbonsuzlaştırılması için stratejiler geliştirilmiş ve Türkiye Bina Sektörü Karbonsuzlaştırma Yol Haritası hazırlanmıştır.

Türkiye'nin Bina Sektörü Karbonsuzlaştırma Yol Haritası, ZCBA projesi çerçevesinde şeffaf ve katılımcı bir süreçle titizlikle geliştirilmiştir. İklim değişikliğiyle mücadele için kapsamlı, öncü ve sürdürülebilir çözümler sunarak bina ve inşaat sektörüne rehberlik etmeyi amaçlamaktadır. Yol Haritası, sıfır karbon binaları (ZCB) ve iklime dayanıklı tasarımları teşvik ederek daha güvenli, daha konforlu yaşam alanları sağlamaktadır. Yol Haritası, enerji verimliliğini artırarak enerji faturalarını düşürmeyi, daha iyi iç mekân hava kalitesi ve sürdürülebilir malzemelerle daha sağlıklı yaşam koşulları sağlamayı hedeflemektedir. Bu Yol Haritası kapsamında, **ulusal karbonsuzlaştırma stratejileri altı ana bölümde değerlendirilmektedir**: Bina Yapımı ve Yıkımı, Yapı Malzemeleri, Mevcut ve Yeni Binalar, Yenilenebilir Enerji, İklim Direnci ve İklim Değişikliğine Uyum, Finansman ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği. Bu öncü girişim, Türkiye'nin iklim değişikliğiyle mücadele ve 2053 net sıfır emisyon hedeflerine ulaşma konusundaki kararlılığının altını çizmekte ve sonuç olarak hem çevreye hem de halkının refahına fayda sağlamaktadır.

Erişim: <https://www.wri.org/update/wri-turkiye-first-building-decarbonization-roadmap>

Anahtar Kelimeler: Enerji, Fosil Yakıtlar, Kentleşme.

2. OECD-FAO Tarımsal Görünüm / Food and Agriculture Organization (İtalya)

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) ve Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) tarafından yayınlanan rapora göre, gelişmekte olan ekonomiler son 20 yılda küresel tarım piyasalarındaki gelişmelere daha fazla yön vermiştir. Önümüzdeki on yıl içinde beklenen önemli değişim, Hindistan, Güneydoğu Asya ve Sahra Altı Afrika'nın artan rolü ve Çin'in azalan rolüdür. Geçtiğimiz on yılda Çin, küresel tarım ve balıkçılık tüketimindeki büyümenin %28'ini oluştururken, önümüzdeki on yılda ek talepteki payının azalan nüfus, yavaşlayan gelir artışı ve beslenme modellerinin istikrara kavuşmasına bağlı olarak %11'e düşeceği tahmin edilmektedir.

Hindistan ve Güneydoğu Asya ülkelerinin, büyüyen kentsel nüfusları ve artan refah düzeyleri nedeniyle 2033 yılına kadar **küresel tüketim artışının %31'ini oluşturacağı** tahmin edilmektedir. Ağırlıklı olarak düşük gelirli bölgeler arasında Sahra Altı Afrika'nın, özellikle nüfus artışına bağlı gıda talebi nedeniyle, ek olarak küresel tüketimin önemli bir payına (%18) katkıda bulunacağı beklenmektedir.

Toplam tarım ve balıkçılık tüketiminin (gıda, yem, yakıt ve diğer endüstriyel hammaddeler olarak) önümüzdeki on yıl içinde yıllık %1,1 oranında artması ve ek tüketimin neredeyse tamamının düşük ve orta gelirli ülkelerde gerçekleşmesi öngörülmektedir. Orta gelirli ülkelerde gıda kalori alımının, büyük ölçüde temel gıda maddeleri, hayvancılık ürünleri ve yağların daha fazla tüketilmesi nedeniyle %7 oranında artması beklenmektedir. Düşük gelirli ülkelerdeki kalori alımı ise %4 oranında artarak Sürdürülebilir Kalkınma Hedefi olan 2030 yılına kadar sıfır açlık hedefine ulaşmada çok yavaş kalacaktır.

Bitkisel üretimdeki büyümenin, ekili alanın genişlemesinden ziyade mevcut arazilerdeki verimlilik artışlarından kaynaklanacağı ve bunun da tarımın küresel sera gazı (GHG)

emisyona yoğunluğunda düşüşe yol açacağı tahmin edilmektedir. Benzer şekilde, hayvancılık ve balık üretimindeki büyümenin önemli bir kısmının da verimlilik artışlarından kaynaklanması beklenmektedir. Ancak sürü genişlemeleri de üretim artışına katkıda bulunacaktır.

Beklenen bu verimlilik artışlarına rağmen, özellikle Afrika ve Asya'daki az verimli ülkelerde, önemli verimlilik farklarının devam edeceği, çiftlik gelirlerini ve gıda güvenliğini zorlayacağı ve ülkelerin gıda ithalatına olan gereksinimlerini artıracığı tahmin edilmektedir. Teknolojik eksiklikler, sınırlı girdi kullanımı ve doğal iklim koşulları, tarımsal verimlilikteki eşitsizlikleri destekleyen temel faktörlerden bazıları olmaya devam etmektedir.

Kaynak: Fanilo Randriatsizafy

Erişim: <https://www.fao.org/newsroom/detail/oecd-fao-agricultural-outlook--emerging-economies-will-continue-driving-agricultural-markets/en>

Anahtar Kelimeler: Ekonomi, Piyasa, Tarım.

3. Elektrikli Araç Teknolojileri: Yüksek Yoksulluk Oranıyla Mücadelede Yeni İmkanlar / The Center for American Progress (ABD)

Elektrikli araç bataryaları ve şarj cihazlarına yapılan yatırım tarihi zirvelere ulaşmıştır. Kasım 2021'de Yatırım ve İş Yasası'nın (IIJA) ve Ağustos 2022'de Enflasyon Azaltma

Yasası'nın (IRA) kabul edilmesinden bu yana, ABD elektrikli araçlar (EV'ler) için batarya ve şarj cihazı üretiminde muazzam bir büyüme görülmüştür. IRA'nın yürürlüğe girmesinden bu yana batarya ve elektrikli araç şarj cihazı üretimine yapılan **özel ve kamu yatırımlarının toplamı 45 milyar doları aşmıştır**. IRA'nın yürürlüğe girmesinden bu yana yerli üretim elektrikli araç bataryaları, modülleri ve şarj cihazları için 45 milyar doların üzerinde yatırım yapılmıştır. Batarya ve elektrikli araç şarj cihazı yatırımlarının %78'i, 2024'ün ilk çeyreğinde medyan geliri ulusal medyan gelirinin altında olan kongre bölgelerine gitmiştir. Batarya ve elektrikli araç şarj cihazı yatırımlarının %65'i, 2024'ün ilk çeyreğinde yoksulluk oranı ulusal orandan daha yüksek olan bölgelere gitmiştir.

ABD'de ulaşım sektörü, ülkenin sera gazı emisyonlarının büyük bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu nedenle, elektrikli araç bataryaları ve şarj cihazları gibi temiz enerji teknolojilerine yapılan yatırımların artması ve bu teknolojilerin benimsenmesi, emisyonların azaltılması açısından kritik önem taşımaktadır. 2023 yılında elektrikli araçların benimsenme oranının %40 artması, sıfır emisyonlu araçların yaygınlaşması için gereken çabanın bir göstergesidir. Bu bağlamda, ulusal bir elektrikli araç şarj ağına stratejik yatırım yapılması önemli bir adımdır. ABD'nin "**Ulaşımın Karbonsuzlaştırılması Planı**", ülkenin 2050 yılına kadar sıfır emisyona ulaşma hedefine odaklanan önemli bir inisiyatiftir. Plan; yerli batarya ve şarj altyapısı tedarik zincirini genişleterek, ulaşım emisyonlarını azaltmak için 2030 yılına kadar 500.000 elektrikli araç şarj cihazı ağı kurmayı ve temiz teknolojiler için sürdürülebilir bir tedarik zinciri geliştirmeyi öngörmektedir.

Elektrikli araç bataryaları ve şarj cihazları gibi emisyon azaltıcı teknolojilere yapılan yatırımlar, ekonomik eşitsizlikleri azaltarak ve sürdürülebilir kalkınma için daha kapsayıcı bir yol haritası oluşturarak sosyal ve çevresel faydalar sağlayabilir. Yoksulluk oranının ortalamanın üzerinde olduğu Kongre bölgelerinde de batarya ve elektrikli araç şarj cihazı yatırımlarının oranı daha yüksektir. 2024'ün ilk çeyreğinde, bu yatırımların %65'i (yaklaşık 7,5 milyar dolar) yoksulluk oranı ulusal yoksulluk oranından daha yüksek olan kongre bölgelerine gitmiştir.

IRA'nın kabulünden bu yana (2022'nin üçüncü çeyreğinden 2024'ün ilk çeyreğine kadar), batarya ve elektrikli araç yatırımlarının 26 milyar dolardan fazlası (%58) ulusal ortalama oranından daha yüksek yoksulluk oranına sahip bölgelere gitmiştir. Örneğin, Marshall,

Michigan'daki Ford'un 3,5 milyar dolarlık yatırımı, elektrikli araç bataryaları üretecek yeni bir tesisin kurulmasını ve bölgeye 2.500 iş imkânı sağlamayı hedefliyor. Yeni tesislerin açılması ve topluma iyi ücretli, güvenilir yeni iş imkanlarının sağlanması kapsayıcı büyümeyi destekleyen temiz ekonomiye geçişin kritik bir parçasıdır. Yatırımların ve iş fırsatlarının genişletilmesi, yoksulluk oranlarının yüksek olduğu ve gelirlerin düşük olduğu bölgelerde ekonomik adaletin sağlanmasına katkıda bulunacaktır.

Kaynak: Patrick T. Fallon

Erişim: <https://www.americanprogress.org/article/historic-investments-in-electric-vehicle-batteries-and-chargers-are-expanding-opportunities-in-communities-with-high-poverty-rates/>

Anahtar Kelimeler: Elektrikli Araç, İklim, Temiz Enerji.

4. Elektrikli Araç Sahipleri Normal Araçlara Dönmek İstiyor / The Heartland Institute (ABD)

Önde gelen danışmanlık şirketlerinden McKinsey and Co. tarafından yapılan yeni bir araştırmaya göre, Amerikalı elektrikli araç sahiplerinin neredeyse yarısı bir sonraki araç alımlarında içten yanmalı motorlu bir araç satın almak istediğini belirtmiştir. McKinsey'in

çalışmasına göre, elektrikli araç sahibi Amerikalıların yaklaşık **%46'sı**, yetersiz şarj altyapısı ve uygun fiyat gibi sorunlardan dolayı **standart bir araca dönmek istemektedir**. Haziran ayında The Associated Press ve Chicago Üniversitesi Enerji Politikası Enstitüsü tarafından yapılan bir ankette, katılımcıların %46'sı elektrikli araç satın alma olasılıklarının düşük olduğunu belirtmiştir. Bu durum, Biden yönetiminin elektrikli araçlara yönelik uyguladığı politikaların Amerikalı tüketicilerin ilgisini çekmediğini ortaya koymuştur. McKinsey'in araştırmasına göre ise, Amerikalıların %58'i mevcut araçlarını daha uzun süre kullanmayı düşünürken, %44'ü elektrikli araçlara geçişi erteleme eğilimindedir.

Tüketicilerin **elektrikli araç şarj altyapısına ilişkin endişeleri** de dikkate değerdir. Biden yönetiminin 7,5 milyar dolarlık kamuya açık elektrikli araç şarj programı yavaş bir şekilde hayata geçirilmektedir. Yaklaşık üç yıl içinde sadece birkaç kamuya açık şarj cihazının inşa edilmesi, programın ilerleyişindeki yavaşlığı göstermektedir. Biden yönetimi 2030 yılına kadar tüm yeni otomobil satışlarındaki elektrikli araç payının %50 olmasını hedeflemektedir. Çevre Koruma Ajansı mart ayında, üreticileri 2032 yılına kadar hafif hizmet araçlarının %56'sının elektrikli araç olmasını sağlamaya zorlayacak katı düzenlemelere ilişkin kararını vermiştir. Cox Automotive'e göre, **elektrikli araçlar 2023 yılında ABD'deki tüm otomobil satışlarında %10'luk bir payın altında kalmıştır**.

Kaynak: Nick Pope

Erişim: <https://heartlanddailynews.com/2024/07/huge-percentage-of-ev-owners-want-to-go-back-to-normal-cars-study-finds/#>

Anahtar Kelimeler: Altyapı, Elektrikli Araç, Enerji.

D. SOSYAL

1. Sudan'daki Gıda Krizi / International Food Policy Research Institute (ABD)

14 aydır tırmanan iç çatışmaların ardından Sudan, şu anda kayıtlara geçen en ciddi gıda güvenliği kriziyle karşı karşıyadır. En son 27 Haziran'da yayınlanan Entegre Gıda Güvenliği Aşama Sınıflandırması (IPC) raporu korkunç bir tablo ortaya koymuştur: **Nüfusun yarısından fazlası akut gıda güvensizliği ile karşı karşıya** olurken, acil önlem alınmadığı takdirde birçok bölgede kıtlık riski oldukça yüksektir.

Kötüleşen bu durum, Nisan 2023'te başlayan iç savaşta Sudanlı silahlı gruplar arasındaki çatışmaların ve organize şiddetin tırmanmasından kaynaklanmaktadır. IPC, Aralık 2023'te yaptığı durum analizinde, makul senaryo varsayımları altında Ekim 2023 ile Şubat 2024 arasında 17,7 milyon kişinin (nüfusun %37'si) kriz seviyesinde veya daha kötü seviyelerde akut gıda güvensizliği ile karşı karşıya kalabileceğini öngörmüştür.

Sudan için IPC Teknik Çalışma Grubu (TWG), değerlendirme analizini güncellerken güvenlik tehditleri, fiziksel erişim eksikliği ve sıcak nokta bölgelerindeki veri boşlukları gibi büyük zorluklarla karşılaşmıştır. Yine de mart ayında, hızla kötüleşen durum ve kıtlığı önlemek için acil eylem ihtiyacı hakkında bir uyarı yayınlamıştır. Nisan sonu ile haziran başı arasında yapılan yeni analiz en kötü korkuları doğrulamaktadır.

IPC TWG, Nisan-Mayıs döneminde Sudan genelinde **yaklaşık 21,3 milyon kişinin yüksek düzeyde akut gıda güvensizliği** ile karşı karşıya kaldığını ve bunların 153.000'inin IPC Aşama 5'te (Felaket) yer aldığını tahmin etmektedir. Bu senaryo aşağıdaki maddeleri öngörmektedir:

- Kuzey Darfur, Batı ve Güney Kordofan, Hartum ve Al Jazirah eyaletlerinde devam eden çatışmalar, yoğun nüfuslu güneydoğu eyaletlerinin de etkilenmesiyle birlikte yerinden edilmelerin artmasına neden olmaktadır.
- Çatışmayla ilgili aksaklıklar nedeniyle ekonomik şoklar devam edecek, bu da daralan bir ekonomi, yükselen enflasyon ve ortalamanın altında gıda üretimi ile sonuçlanacaktır.

- Önemli ticaret merkezlerindeki piyasa aksaklıkları, gıda kıtlığını ve fiyat artışlarını daha da kötüleştirecektir.
- Çatışmadan etkilenen bölgelerde insani yardım erişimi kısıtlı kalmaya devam ederken, ortalamanın üzerinde beklenen yağışlar sele neden olarak gıda güvenliğini daha da zorlaştırabilir. Ancak erişilebilir bölgelerde bazı tarımsal fırsatlar sunabilir.
- Dokuz eyaletteki on dört bölge aynı dönemde **yüksek açlık riskiyle** karşı karşıyadır. Büyük Darfur, Büyük Kordofan, Al Jazirah eyaletleri ve Hartum'un bazı yerleri en çok etkilenen bölgelerdir.
- IPC ayrıca Ekim 2024 ile Şubat 2025 arasındaki hasat mevsiminde gıda güvenliği koşullarında bir miktar iyileşme olabileceğini öngörmektedir. Sonuç olarak, kriz seviyesinde veya daha kötü gıda güvensizliği ile karşı karşıya kalanların toplamı yaklaşık 21 milyon kişiye düşebilir, ancak yine de 109.000 kişi IPC Aşama 5'te (Felaket) kalabilir.

Hızla kötüleşen bu durumun ana nedeni Sudan'daki çatışma ve güvensizlik durumunun yoğunlaşmasıdır. Çatışmalar mal ve hizmet hareketlerini kısıtlamış, piyasaları bozmuş, tarımsal üretimi ve insani yardım erişimini engellemiş ve böylece milyonlarca Sudanlının gıdaya erişimini ciddi ölçüde azaltmıştır.

Kaynak: Eloge Mbaihondoum

Erişim: <https://www.ifpri.org/blog/sudans-food-crisis-deepens-as-conflict-intensifies/>

Anahtar Kelimeler: Gıda, Kriz, Sudan.

E. TEKNOLOJİ

1. ABD ve Avrupa Çin Teknolojisine Yatırım Yapıyor / French Institute of International Relations (Fransa)

Yapay zekâ, biyoteknoloji, yarı iletkenler ve kuantum bilişim gibi alanlarda Çin'in askeri yeteneklerini güçlendirebilecek teknolojilere yapılan yatırımlar, uluslararası güvenlik açısından ciddi endişelere yol açmaktadır. Bu yatırımların potansiyel riskleri, teknoloji transferi ve bilgi paylaşımı yoluyla Çin'in askeri kapasitelerini artırarak uluslararası ilişkilerde ve güvenlik politikalarında dengeleri değiştirebilir. Uluslararası toplumun teknoloji gelişimini denetleme ve kontrol etme çabaları önem kazanmaktadır. Çünkü bu teknolojilerin gelişimi, güvenlik ve istikrar için kritik önem taşımaktadır.

Çin'de yapay zekâ sektöründe yıllık finansman operasyonları, 2003'ten 2018'e kadar istikrarlı bir artış göstermiş, 2010'un başında yeni teknolojilerin ortaya çıkmasıyla hız kazanmıştır. Özellikle Didi ve Inspur gibi mega operasyonların 2015 ile 2017 yılları arasında toplam değeri üç kat artmış ve Çin'in yapay zekâ pazarı hızla büyümüştür. Çin'de biyoteknoloji sektörü, 2017 ile 2020 arasında önemli bir büyüme göstermiştir. Bu dönemde, Çin yapay zekâ pazarının daralmasına rağmen, biyoteknoloji yatırımları %22'den %37'ye yükselmiş ve bu alanda işlem sayısı yapay zekâ şirketlerini geçmiştir. Xi Jinping'in "Made in China 2025" stratejisiyle biyoteknoloji, önemli bir odak noktası haline gelmiş ve 2015'ten bu yana yatırımlar önemli ölçüde artmıştır. Covid-19 salgını ise sektördeki inovasyon potansiyelini olumsuz etkilemiş; **2023'te yatırımlar %56 düşüşle 6,3 milyar dolara gerilemiştir.** Yarı iletken sektörü ise 2019'dan 2023'e kadar keskin bir büyüme göstermiştir. Çin'in bu alandaki yeteneklerini geliştirme ve dışa bağımlılığını azaltma çabaları, özellikle yarı iletkenlerdeki dinamik büyümeyi desteklemektedir. Kuantum teknolojisi alanındaki yatırımlar, sektörün henüz sınırlı teknolojik olgunluğuna rağmen diğer alanlara kıyasla daha az önem taşımaktadır.

Çin'in teknoloji sektörlerine yatırım yapan ülkeler arasında **Almanya, Birleşik Krallık, ABD, Fransa ve Güney Kore** gibi ülkeler vardır. ABD, her bir sektördeki işlemlerin yaklaşık %7'sini gerçekleştirerek Çin teknolojilerine en çok yatırım yapan ikinci ülke konumundadır. İşlem sayısına göre önde gelen Avrupalı yatırımcılar Almanya, Fransa ve

Hollanda'dır. Son yirmi yılda, bu sektörlerdeki finansman turlarının yalnızca %12'sinde ABD veya Avrupa katılımı olmuştur. Çin'deki risk sermayesi sektöründe önde gelen yatırımcılardan biri Sequoia Capital China'dır. 56 milyar dolarlık varlık yöneten bu dev, Pekin merkezlidir. 2005 yılında ABD merkezli Sequoia Capital'in bir kolu olarak kurulurken yatırımcılarının yarısı ABD'den gelmektedir. 2019-2023 döneminde, Avrupa'daki yatırımların çoğu yapay zekâ sektöründeki şirketlere odaklanmıştır. 58 finansman operasyonunda 64 işlem gerçekleştirilmiş olup, bu yatırımlar büyük ölçüde Almanya ve Fransa tarafından yönlendirilmiştir. Cathay Capital (Fransa) 22 işlem yaparken Bosch (Almanya) 12 işlem yapmıştır. En az olanların arasında Alliance Ventures (Hollanda) 2 işlem ile yer almaktadır.

Yapay zekâ sektöründe Almanya 31 işlem, Fransa 19 ve Hollanda 6 işlem yapmıştır. Biyoteknoloji sektöründe ise Almanya 6, Fransa 7, Hollanda 2 işlem yapmıştır. Yarı iletkenler (Chips) Almanya 4 işlem, Fransa 2 işlem yaparken Hollanda hiç işlem yapmamıştır. **Almanya**, 2003 yılından bu yana **Çin'e yapılan Avrupa yatırımlarının lideridir** ve bu dönemde 49 işlem gerçekleştirmiştir. 2013'te başlayan Alman yatırımları, 2019'a kadar düşük seviyede kalmış, ardından 2021'de zirveye ulaşmış ve 2023'te tekrar düşüş eğilimine girmiştir. Son beş yılda, Almanya'nın Avrupa yatırımlarındaki payı %41 olup, bu oran artma eğilimindedir. **Fransa**, 2003'ten bu yana Çin teknolojilerine yönelik 36 işlemle Avrupa toplamının %32'sini oluşturarak **ikinci en büyük** yatırımcıdır. Fransız

yatırımlarının yarısı 2021 ve sonrasında gerçekleşmiş olup, Cathay Capital bu yatırımların %67'sini yönetmiştir. Son olarak, **Hollanda**, 2003'ten bu yana ağırlıklı olarak yapay zekâ ve biyoteknoloji alanlarında olmak üzere toplam 12 yatırımla Çin teknolojisindeki **en büyük üçüncü Avrupalı yatırımcıdır**.

Erişim: <https://www.ifri.org/en/publications/etudes-de-lifri/funding-rival-when-united-states-and-europe-invest-chinese-tech>

Anahtar Kelimeler: Biyoteknoloji, Kuantum Bilişim, Yatırım, Yapay Zekâ.

2. Avrupa Kendi Teknoloji Devlerini Üretebilir / Centre for European Policy Studies (Belçika)

AB neden kendi Google, Amazon ya da Facebook'unu üretmiyor? Avrupa girişimcilikten mi, teknik bilgiden mi yoksa sadece hayal gücünden mi yoksun? Pek çok kişinin düşündüğünün aksine, AB yüksek teknoloji start-up'ları oluşturma konusunda ABD'den bile daha başarılıdır. Ancak, pek çok Avrupalı firma finansman yetersizliği nedeniyle yok olup gitmektedir. Son beş yılda AB, ABD'den daha fazla yüksek teknoloji start-up'ı oluşturmuştur. Bununla birlikte, bunların birçoğu ölçek büyütmede başarısız olurken, bazıları Atlantik'in diğer yakasına taşınmaktadır. Bunun temel nedenlerinden birisi Avrupalıların çekingen yatırımcılar olması ve birçoğunun mantıklı bir şekilde yatırım yapacak finansal gelişmişliğe sahip olmamasıdır. AB'de hane halkı tasarruflarının %31'i para veya mevduatta kalırken, bu oran ABD'de %12'dir ve birlik içinde hisse senedi ve tahvillere daha az yer ayrılmaktadır.

Büyük ölçüde bunun bir sonucu olarak **AB'nin bankalarında ABD'nin iki katı, sermaye piyasalarında ise hisse senetlerinin sadece yarısı kadar para** bulunmaktadır. Aynı durum tahviller için de geçerlidir. Bu durum inovasyon açısından sorun teşkil etmektedir. **AB** firmaları, finansmanlarının **yaklaşık %80'ini banka kredilerinden** elde etmektedir. ABD, AB'nin 20 katı girişim sermayesine sahiptir. Henüz halka açılmaya hazır olmayan firmalar ise ABD'deki muadillerinin ortalama olarak sadece beşte biri kadar girişim sermayesi ya da sadece yirmide biri kadar özel sermaye fonu alabilmektedir.

AB'nin büyük ölçekli dijital şampiyonlar çıkarabilmesi için alınması gereken tedbirler açık ve nettir. Bu tedbirler sadece Avrupa'nın dijital sektörüne değil, aynı zamanda emeklilik fonlarına, sigorta sektörüne ve gelecekteki emeklilere de fayda sağlayacaktır. Bunun önündeki tek engel, Avrupa'nın çekingenliği ve muhafazakârlığı ile ihtiyaç duyulan bu değişiklikleri hayata geçirecek somut bir politika programının olmamasıdır.

Kaynak: Vecteezy

Erişim: <https://www.ceps.eu/europe-can-produce-its-own-tech-giants-heres-how/>

Anahtar Kelimeler: ABD, Avrupa, Teknoloji, Yatırım.

3. Sivil Nükleer Sektörün Siber Güvenliği / Chatham House (Birleşik Krallık)

Dünya çapında nükleer enerji kullanımının artması, nükleer altyapıyı siber tehditlerden koruma ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Sivil nükleer sektördeki temel siber açıkları, eski yazılımların yaygın olarak kullanılmasından kaynaklanmaktadır. Bunun yanı sıra, sektördeki personelin hedef alınması da önemli bir güvenlik açığı oluşturmaktadır. Bu tür riskleri özel olarak ele alan tek bir yasal rejim yoktur. İster genel kurallar ister belirli yasal rejimler yoluyla olsun uluslararası hukuk; devletleri sivil nükleer tesislerin hedef alınmasından kaçınmaya veya bunu önlemeye zorlamaktadır. Bu kurallar ve rejimler,

uluslararası topluluğun güvenliği ve istikrarını korumayı amaçlamaktadır. Siber nükleer riskler ve zararlarla ilgili genel kurallar, egemenlik, müdahale etmeme, güç kullanma yasağı ve durum tespiti yükümlülüklerini içermektedir. Sivil nükleer altyapıya ve daha genel olarak kritik altyapıya yönelik siber tehditlerin etkili bir şekilde azaltılması için çok katmanlı bir yaklaşım gereklidir. Bu yaklaşım; uluslararası ve bölgesel iş birliğini artırmak, ulusal siber güvenlik çerçevelerini güçlendirmek ve kamu-özel sektör ortaklıklarını teşvik etmek şeklinde özetlenebilir.

Aralık 2023'te COP28 BM İklim Değişikliği Konferansı'nda ABD, Birleşik Krallık, Kanada ve diğer 22 ülkenin katılımıyla yapılan bir deklarasyon, **2050 yılına kadar nükleer enerji kapasitesini üç katına çıkarma** taahhüdünde bulunmuştur. Bu adım, net sıfır sera gazı emisyonu hedeflerine ulaşma çabalarının önemli bir parçası olarak değerlendirilmiştir. Taahhüt, yalnızca nükleer enerjinin sürdürülebilir kalkınmayı desteklemedeki potansiyel rolünü değil, aynı zamanda güvenliği korumanın önemini de vurgulamıştır. Sivil nükleer endüstride sürdürülebilirlik, güvenlik ve nükleer silahların yayılmasını önleme standartları önem arz etmektedir. 2021 itibarıyla, nükleer santrali olmayan 28 ülke nükleer enerjiyi portföylerine dahil etme planlarını aktif olarak sürdürmektedir. Bu ilgi, nükleer enerjinin güvenilirliği, dayanıklılığı ve düşük karbon ayak izi ile açıklanmaktadır.

Bununla birlikte, nükleer yeteneklerin herhangi bir şekilde artırılması, siber güvenlikte yeni zorlukları da beraberinde getirmektedir. Rapor edilen operasyonlar arasında; **bilgi hırsızlığı, ekipman arızası, enerji kaynaklarının kesintiye uğraması, çevresel hasar ve sağlık etkileri** gibi potansiyel zararlar bulunmaktadır. Mevcut uluslararası hukuk ve normlar, devletlerin siber uzaydaki yükümlülüklerini ve sorumluluklarını temel olarak belirtir. Ancak, bu yükümlülüklerin ve sorumlulukların sivil nükleer altyapıya nasıl uygulanacağı konusu henüz net bir şekilde çözümlenmemiştir. Bu boşluğun ele alınması, nükleer santrallerin siber tehditlere karşı korunması için kritik bir öneme sahiptir.

Erişim: <https://www.chathamhouse.org/2024/07/cybersecurity-civil-nuclear-sector>

Anahtar Kelimeler: Nükleer Altyapı, Nükleer Enerji, Siber Güvenlik, Uluslararası Hukuk.

F. GERÇEKLEŞTİRİLECEK ETKİNLİKLER

1. Urban Institute

Sanayi Politikası Yatırımları ve Küçük İşletme Ekosistemleri Arasında Bağlantı Kurmak: Batı New York'a Bir Bakış

Çevrimiçi Etkinlik (29.07.2024)

Federal hükümet yarı iletken üretime, teknolojik inovasyona ve bölgesel büyümeye büyük yatırımlar yapmaktadır. ABD Ticaret Bakanlığı, ABD Hazinesi, Küçük İşletmeler İdaresi, Çevre Koruma Ajansı, eyalet ve yerel yönetimler ve hayırseverlerin yatırımları birçok pazarda küçük işletme kredileri ve iş geliştirme ekosistemleri oluşturmaktadır. Etkinlikte konuşmacılar tarafından, Federal hükümetin sanayi politikası ve küçük işletme ekosistemi oluşturma çabalarını nasıl entegre edebileceği ve bunlardan nasıl yararlanabileceği konusunda Batı New York örneği ele alınarak tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.urban.org/events/linking-industrial-policy-investments-and-small-business-ecosystems-look-western-new-york>

2. Environmental and Energy Study Institute

2024 Kongre Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği EXPO ve Politika Forumu

Çevrimiçi Etkinlik (30.07.2024)

Çevre ve Enerji Çalışmaları Enstitüsü (EESI) ile Temsilciler Meclisi ve Senato Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği (REEE) Grupları 27. Yıllık Kongre Yenilenebilir Enerji ve Enerji Verimliliği EXPO ve Politika Forumu düzenliyor. Gerçekleştirilecek etkinlikte üst düzey konuşmacılar, karbon emisyonlarını azaltan, hane halkına tasarruf sağlayan, ekonomiyi iyileştiren, dayanıklılık oluşturan ve güvenlik çıkarlarımızı koruyan teknolojileri ve çözümleri sergileyecektir.

Erişim: <https://www.eesi.org/briefings/view/expo2024>

3. Foreign Policy Research Institute

Çin'in Güç Oyunu: 2758 Sayılı BM Kararını Anlamak

Çevrimiçi Etkinlik (07.08.2024)

Dış Politika Araştırma Enstitüsü tarafından düzenlenecek sanal etkinlik, 1971 yılında Birleşmiş Milletler Genel Kurulu tarafından kabul edilen 2758 sayılı kararı ele alacaktır. Bu karar, Çin Halk Cumhuriyeti'ni Birleşmiş Milletler nezdinde tek meşru temsilci olarak tanımış ve Çin Cumhuriyeti (Tayvan)'nin yerini almıştır. Etkinlikte kararın tarihi önemi, hukuki sonuçları ve devam eden jeopolitik etkileri tartışılacaktır.

Erişim: <https://www.fpri.org/event/2024/chinas-power-play-understanding-un-resolution-2758/>

Bu rapor KOSAM tarafından
özel olarak hazırlanmıştır.
www.kosam.org

KOSAM'dan...

Belirlediği alanlarda araştırma raporları üreten, bilgi notları yayımlayan, farklı sorunlara çözüm sunma amaçlı projelere imza atan bir yapı hüviyetindeki **Kalkınma Odaklı Stratejik Araştırmalar Merkezi (KOSAM)**, Konya merkezli bir düşünce kuruluşu olarak 2022 yılının ilk çeyreğinde kuruldu.

Ekonomi, ticaret, sanayi, iç ve dış politika dinamikleriyle sosyal politikalar, tarım, çevre, akıllı şehir, sağlık, enerji vb. konularla ilgilenen KOSAM faaliyetlerini şehir, ülke ve dünya ekseninde farklı başlıklarda yürütür.

Merkez; uluslararası düşünce kuruluşlarının faaliyetlerini, raporlarını ve güncel değerlendirmelerini düzenli takip eder. Bu kapsamda 2022 yılından itibaren KOSAM bünyesinde; dünya ve ülke gündemi hakkında bilgilenmek, düşünce kuruluşlarının raporlarından haberdar olmak ve en önemlisi küresel fırsatlardan faydalanıp risklerden kaçınmak için stratejik çalışmaları aktarmak amacıyla “**Dünya Ne Konuşuyor?**” Raporları hazırlamaktadır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu, her ayın ilk ve ikinci yarısını kapsamak üzere **ayda iki defa** okurlarıyla buluşmaktadır. Rapor için **Kuzey ve Latin Amerika, Euro Bölgesi, Orta ve Uzak Asya, Afrika, Orta Doğu, Avrasya** vb. çeşitli bölgelerde faaliyet gösteren düşünce kuruluşlarının gündemleri KOSAM'ın uzman kadrosu tarafından analiz edilir. Süreçte “Hangi kuruluş ne tür konularda çalışmış, gündemde ne var ve gelecekte beklentileri neler?” sorularına cevap aranır.

“Dünya Ne Konuşuyor?” Raporu; **Ekonomi, Politika, Çevre, Sosyal ve Teknoloji** olmak üzere **beş ana başlıkta** hazırlanır. Makale, rapor, bilgi notu, yorum vb. çalışmaların kısa özetleri okuyucuya yansıtılırken konu başlığı, makalenin hangi kurumdan alındığı ve bu merkezlerin hangi ülkede faaliyet gösterdikleri de raporda yer alır. Her özetin sonunda konuyla ilgilenen okurların orijinal çalışmaya hızlı bir şekilde ulaşabilmesi için erişim linkleri açık şekilde paylaşılır.

KOSAM olarak hedefimiz; “Dünya Ne Konuşuyor?” sorusunun cevabını ve bölgelerinde ulusal/ uluslararası politikaya yön veren kuruluşların “**yarınların gündemi**” olarak gördükleri farklı başlıkları analiz ederek güncel hâli ile aktarmaktır. Bu bağlamda **2024 yılında da** ekonomi, siyaset, ticaret, sanayi, sosyal politika, eğitim, çevre vb. alanlarda yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası araştırma ve çalışmalar yürütmeye, büyük veri analizi ile mevcut durum değerlendirmeleri yaparak geleceğe ışık tutmaya ve **sürdürülebilir kalkınmaya katkı sağlamaya devam ediyoruz.**